Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 278 (4676)
8 ДЕКАБРЬ 1981 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

△ КПСС Марказий Комитети коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг «Проблемы мира и социализма» журнали ишини муҳокама қилишга бағишланиб, 1981 йил 24— 27 ноябрь кунлари Прага шаҳрида ўтказилган кенгашида қатнашган КПСС делегациясининг ҳисоботини кўриб чиқди ва унинг фаолиятини маъқуллади.

△ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов ВСИП Марказий Комитети ва Венгрия ҳукуматининг таклифига биноан расмий дўстлик визити билан 7 декабрда Москвадан Будапештга жўнаб кетди.

△ Тошкентда 7 декабрь куни Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлди. Пленум қатнашчилари область партия ташкилотининг КПСС Марказий Комитети 1981 ноябрь Пленуми қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда сўзлаган нутқида баён этилган йўл-йўриқлардан келиб чиқадиган вазифаларини муҳокама этдилар. Область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов доклад қилди.

Пленум область коммунистларини, барча меҳнаткашларини 1981 йил ва умуман беш йиллик планлари ва мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажаришга сафарбар этиш тадбирларини белгилади.

СССРнинг 60 йиллигига— 60 зарбдор ҳафталик

СИФАТ ВА САМАРАДОРЛИК—АСОСИЙ ШИОРИМИЗ

БИРИНЧИ ТАҚДИМДА

«Ташкентхлеб» бирлашмасига қарашли 2-нон заводи кондитер цехи коллективи ишлаб чиқараётган маҳсулотлар аҳолига ғоят манзур бўлмоқда. Бу ерда новвот, манпази каби миллий ширинликларни ишлаб чиқариш технологиясини пухта ўзлаштириб олган кишилар меҳнат қилади. Улар вақтдан унумли фойдаланиш, ўзаро уюшқоқлик билан меҳнат қилиш туфайли кўп ва сифатли маҳсулот тайёрлашга муваффақ бўлмоқдалар. Октябрь ойида цехда хом ашё таъминотида узилиш бўлганлигига қарамасдан коллектив ўн бир ойлик планни муваффақиятли адо этди. Йил бошидан бери савдо тармоқларига 280 тоннадан ортиқ ширинликлар жўнатилди.

Цехда тайёрланаётган барча маҳсулот биринчи тақдимда қабул қилинаяпти. Қандолатчилар Х. Баҳодиров, Э. Олимов, М. Мадраимова ўз касбларини пухта билишади ва катта ғайрат билан меҳнат қилишяпти.

Коммунистик меҳнат зарбдорлари Нина Васильевна Мухина ва Тамара Григорьевна Корнилова «Тошкент-пассажир» станциясининг диспетчерлик идорасида кўп йиллардан буён меҳнат қилишади. Улар ўзларининг фидокорона меҳнатлари туфайли коллектив орасида катта обрў-эътибор қозонишган.

СУРАТДА: Т. Г. Корнилова ва Н. В. Мухина пассажир поездларидаги бўш ўринларни аниқлашмоқда.

Х. Мирзакаримов фотоси.

ЁШЛАР ҒАЙРАТ ҚИЛИШЯПТИ

Шаҳар трамвай-троллейбус ишлаб чиқариш бошқармасидаги Ўзбекистон Компартияси XX съезди делегати А. Мироненко бошлиқ 25-трамвай маршрути, Тошкент Советининг 50 йиллиги номли вагон-ремонт заводидаги В. Кутрубас, 2-троллейбус депосининг А. Сойкин бошлиқ комсомол-ёшлар бригадалари Улуғ Октябрнинг 64 йиллиги байрами арафасида йиллик топшириқни бажарганликлари ҳақида рапорт беришган эди. Ҳозир мазкур коллективлар 1982 йилнинг февраль ойи ҳисобига ишлашаяпти.

Бу уч бригада коллективи ўн биринчи беш йиллик топшириғини уч ярим йилда бажаришга аҳд қилган. Беш йилликнинг биринчи йилидаги натижалар, бу ваъда сўзсиз бажарилишидан далолат беряпти.

Бошқармада беш йиллик топшириқни муддатидан аввал бажариш, йўловчиларга намунали хизмат қилишга аҳд қилган ёшлар коллективлари кўп. Айниқса 7, 9, 16-трамвай маршрутлари, 3, 11, 17-троллейбус маршрутларидаги комсомол-ёшлар транспортни техник жиҳатдан пишиқ ва пухта олиб юриш, йўловчиларга намунали хизмат кўрсатиш, хизмат таннарҳини камайтиришда намуна бўлишяпти.

ХЎЖАЛИК РАҲБАРЛАРИНИНГ ЎҚУВИ

Киров район партия комитетида хўжалик раҳбарлари — район саноат корхоналарининг директорлари, директорларнинг иқтисодий масалалар бўйича ўринбосарлари, партия комитетларининг секретарлари, план, меҳнат ва иш ҳақи бўлимлари раҳбарларининг ўқуви бўлиб ўтди.

Машғулот КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг 1979 йил 12 июлдаги планлаштиришни яхшилаш ва хўжалик механизмининг ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга таъсирини кучайтириш тўғрисидаги қарорининг бажарилишига бағишланди. Ўзбекистон ССР Давлат план комитетининг планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги методларини жорий этиш бўлимининг бошлиғи Ш. Умаров ана шу мавзуда лекция ўқиди. У жумладан «Компрессор» заводининг илғор тажрибаси устида тўхталди. Мазкур заводда корхонанинг янги техник паспорти жорий этилган бўлиб, бу ишлаб чиқаришдаги айрим камчиликларни тугатиш, қўшимча майдонларни бўшатиш ва бунинг ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш имконини берди.

Ўзбекистон ССР Давлат план комитети ҳузуридаги экономика илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходими Э. Маштакова Химия саноати министрлигининг «Узбекхимпласт» ишлаб чиқариш бирлашмасини норматив соф маҳсулот бўйича ҳисоботга тайёрлаш жараёнини таҳлил этди.

ҚАҲРАМОНЛАР ЖАСОРАТИ МАНГУ

6 декабрь куни Тошкентнинг барча районлари намояндалари шаҳар марказига келдилар. Улар даҳшатли қирқ биринчи йилда Ватанимиз пойтахтини душман галаларидан қаттиқ туриб ҳимоя қилган жангчиларнинг қаҳрамонлигини шарафловчи плакатлар, транспарантларни кўтариб олган эдилар. Бу ерда, ҳар бир киши учун азиз жой — Номаълум солдат қабри ёнида немис-фашист қўшинлари Москва яқинида тор-мор этилган куннинг қирқ йиллигига бағишланган умумшаҳар митинги бўлиб ўтди.

Сўзга чиққан нотиқлар — Москвани мудофаа қилишда қатнашган ветеранлар, кенжа авлод намояндалари пойтахт ҳимоячиларининг жасорати мангу сўнмаслиги тўғрисида, уларнинг намунаси барча совет кишиларини Ватан шон-шуҳрати йўлида янги зафарларга чорлаётганлиги ҳақида гапирдилар, Улуғ Ватан уруши қаҳрамонларининг шонли анъаналарини ардоқлаб сақлашга ва кўпайтиришга чақирдилар.

... Номаълум солдат қабрига Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг Ҳарбий кенгашидан, Тошкент шаҳар партия комитети ва шаҳар ижроия комитетидан, Москва мудофааси қатнашчиларидан, шаҳар корхоналари ва мутахассислари коллективларидан гулчамбарлар қўйилди.

Туркистончи жангчилар абадий олов ёнидан шаҳдам одим ташлаб ўтдилар.

(ЎзТАГ).

«ПРОМЕТЕЙ»ГА ФАХРИЙ ЁРЛИҚ

Москвалик совет цирк санъати усталари Ўзбекистон пойтахтидаги ўз гастролларини 7 декабрь куни хайрлашув томошаси билан тугалладилар. Улар бу томошани пахтазорларнинг миришкорларига, Тошкентдаги меҳнат коллективлари социалистик мусобақа илғорларига совға қилдилар. Тошкент цирки гумбазлари остида қирқ кундан кўпроқ вақт қаттиқ қарсаклар янграб турди. Томошабинлар СССР халқ артисти, СССР Давлат мукофоти лауреати Владимир Волжанский раҳбарлигидаги «Прометей» коллективининг ҳар бир томошасини ана шундай қарсаклар билан кутиб олдилар.

Санъатнинг кўпгина жанрлари намойиш қилинган программани болалар ҳам, катталар ҳам зўр қизиқиш билан кутиб олдилар.

Мутахассисларнинг ҳисоблашларича, цирк санъатида камдан-кам учрайдиган ҳодиса — спектакль ана шу программанинг энг кўркам номери бўлган. Кишиларга олов инъом этган Прометей тўғрисидаги афсона шу спектаклга асос қилиб олинган. Александр Скрябиннинг «Аланга поэмаси» бошқа атоқли композиторларнинг музикали асарлари асосида яратилган спектакль анъанавий цирк жанрларини хореография ва бошқа санъат турлари билан узвий равишда боғлайди. Коллектив раҳбари ишлаб чиққан энг янги техника жиҳозлари постановканинг асосий ғоясини — жасоратга интилаётган ижодкор инсон мадҳини ифода этишга ёрдам беради.

«Прометей» цирк коллективига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи тантанали вазиятда топширилди. Коллектив кўп миллатли совет цирк санъатининг энг яхши ютуқларини пропаганда қилишда муҳим роль ўйнаган, меҳнаткашларни бадиий-эстетик руҳда тарбиялашга, СССР халқлари дўстлигини янада мустаҳкамлашга актив ёрдам берган гастролларни муваффақиятли ўтказганлиги учун шу мукофотга сазовор бўлди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИ ЮТУҚЛАРИ ВИСТАВКАСИДА

МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИГА МУКОФОТ

Кеча

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси кинолекторийсида Тошкент шаҳри саноат ва қурилиш корхоналари, ўқув юртлари, муассасалар коллективлари, илмий ходимлар, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларига 1980 йил социалистик мусобақаси якунларига биноан фахрий дипломлар, қимматли совғалар, I II, III даражали дипломларни тантанали топшириш маросими бўлиб ўтди.

Республика бош кўргазмасининг директори Илҳом Азизович Азизов йиғилганлар олдида қисқача нутқ сўзлади. Шундан кейин 19 та фахрий диплом ва 4 та рангли, 5 та оқ-қора тасвирли телевизор, 4 та радиоприёмник, кутубхоналар учун 6 та китоблар тўплами, 31 та I даражали, 66 та II даражали, 74 та III даражали дипломлар тақдим этилди. Мукофотланганлар орасида «Миконд» заводининг 3-цехи коллективи бор. Бу цех йиллик ишлаб чиқариш топшириқларини 102,3 процент бажарган. Тайёрланаётган маҳсулотнинг ярмидан кўпи биринчи сортга топширилган. Бундан ташқари мукофотланганлар орасида 1980 йилда 128 минг 128 квадрат метр уй-жой биносини бунёд этиб, 3300 тонна металл, 1200 тонна цемент тежаб қолган «Главташкентстрой»га қарашли 2-уйсозлик комбинати коллективи, 18935 квадрат метр уй-жой биносини фойдаланишга топшириб, умумий иқтисодий самараси 210 минг сўмдан иборат бўлган, 8 та ихтирочилик таклифини тадбиқ этган 3-қурилиш тресли, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, «Янги ускуналарга икки зонада хизмат кўрсатиш» ташаббускори Каромат Ёқубова, Тошкентдаги «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг социалистик мусобақа ғолиби, «Бирлашманинг энг муносиб ёш ишчиси» унвонига сазовор бўлган Машҳура Абдуллаевна Қодирова, умумий иқтисодий самараси 11,6 минг сўм бўлган ўн битта рационализаторлик таклифини ишлаб чиқаришга тадбиқ этган Сергели районидаги «Узвторцветмет» бирлашмасининг слесарь-электрчиси Сайдулла Пўлатович Юсупов ва бошқа кўпгина ишлаб чиқариш илғорлари бор. Пойтахтнинг пешқадам коллективлари ва илғорлар мукофотлангандан кейин мукофотларни топшириш эстафетаси республика ва Қорақалпоғистон АССРнинг областлари бўйлаб давом этади. Бунинг учун бош кўргазманинг вакиллари жойларга бориб, тантанали вазиятда 5 та «Москвич» автомашинаси, 12 та «Урал» мотоцикли, 20 та рангли, 20 та оқ-қора тасвирли телевизор, 20 та радиоприёмник, кутубхоналар учун 30 та китоблар тўплами, 150 та I даражали, 200 та II даражали, 200 та III даражали дипломларни топширадилар.

Ф. ШАРОФУТДИНОВ
Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкаси ахборот марказининг катта инженери.

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

ҚИШДАН ЯХШИ ЧИҚАДИ

Чуст районидаги «Ғалаба» эчкичилик совхозида ем-хашак тайёрлайдиган ва уни қишлов жойига етказадиган махсус бригадалар тузилди. Уларнинг ихтиёрига 10 та автомашина, 20 та трактор прицепи ва бошқа техника ажратилди.

∴ ∴ ∴

ҚИШЛОҚ КООПЕРАЦИЯСИ МУЗЕЙИ

Қувадаги қишлоқ матлубот кооперациясининг янги ташкил этилган музейида Фарғона водийсида кооперация ҳаракатининг вужудга келишига бағишланган экспозиция очилди. Фотосуратлар, ҳужжатларда революциядан аввалги Туркистонда пайчилар меҳнат бирлашмаси қандай вужудга келганлиги тўғрисида, Қўқондаги биринчи матлубот жамияти ҳақида ҳикоя қилинади.

* * *

ШАХСИЙ «ФЕРМАЛАРДАН»

Сирдарё областида аҳолидан сут харид қилиш плани 3 баравардан зиёд ошириб бажарилди. Бу шахсий «фермалар»ни интенсив ривожлантириш натижаси бўлди. Бу йил область меҳнаткашларининг шахсий хўжаликларида қорамол боши анча кўпайди, унинг маҳсулдорлиги ортди. Йил бошидан бери республика аҳолисидан 66,5 минг тонна — пландан анча кўп сут харид этилди.

∴ ∴ ∴

ТЕЖАБ-ТЕРГАШ ЙЎЛИДА

Наманган тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи йил бошидан бери 30 минг сўмлик кенг истеъмол молларини ишлаб чиқарди. Наманганликлар чиқитни ғоятда камайтириб юбордилар. Бу ерда лекалаларни машинада тайёрлаш жорий этилди, шу туфайли газлама анча тежамли бичилмоқда. Бу йил коллектив 7 минг квадрат метрга яқин газламани тежади.

∴ ∴ ∴

НОБУДГАРЧИЛИККА ЙЎЛ ҚЎЙИЛМАЙДИ

Гулистон нон заводининг коллективи тежалган ун ҳисобидан бир кун нон-булка маҳсулотлари пишириб чиқара олади. Бу ерда хом ашё нобудгарчилигига тамомила барҳам берилган. Тажрибали нонвойлар —Тўлғоной Нурматова, Сония Узеирова, Иззат Низомова, Турғунбой Эргашев корхонада тежамкорлик намунасини кўрсатмоқдалар.

∴ ∴ ∴

ИХТИСОСЛАШ ЁРДАМ БЕРМОҚДА

Фарғона областининг Сох совхозида картошка қазиб бўлинди. Картошкачилик билан шуғулланадиган бу хўжалик мўл ҳосил олди. Гектар бошига 170 центнердан —республика бўйича ўртача кўрсаткичдан анча кўп картошка етиштирилди. Ихтисослаштириш натижасида шундай ҳосил олиш мумкин бўлди.

(ЎзТАГ).

Олимлар лабораториясида

ҚУЁШ ЭНЕРГИЯСИ— ИНСОН ХИЗМАТИДА

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг С. В. Стародубцев номли физика-техника институтининг олимлари қуёшнинг зиммасига яна бир вазифа— металл эритишни юкладилар. Улар Цельсий бўйича тўрт минг градусгача бўлган ҳароратни ҳосил қилиш имконини берадиган юксак температурали гелиоконцентратор л а р ни ишлаб чиқиб, синовдан ўтказдилар. Бу ўта қаттиқ металларни ва материалларни эритиш учун етарлидир.

— Бундай «қуёш печлари»дан фойдаланиш ниҳоятда истиқболли ва иқтисодий жиҳатдан фойдалидир, — деб таъкидлайди Ўзбекистон Фанлар академиясининг академиги, физика-техника институтининг директори С. Азимов. — Бу ўтга чидамли ва қийин эрийдиган ўта соф материалларни олиш, «тоза» технологик жараёнлар (синтез, иссиқлик билан ишлов бериш)ни амалга ошириш имконини беради. Шу соҳадаги ишларни ривожлантириш учун институтимизда янги йўналиш— гелиоматериалшунослик ташкил этилмоқда, нодир база асослари яратиляпти.

Ўзбекистон олимлари қуёшнинг беқиёс энергиясидан фойдаланиш проблемаларига муҳим эътибор бермоқдалар. Жумладан, улар қуёшдан уйларни «иситиш»да, ёз кунлари эса қуёш радиаторларидан квартираларда мўътадил ҳаво ҳосил қилишда фойдаланмоқдалар. Турли қишлоқ хўжалик экинларининг уруғларини нурлантиришда, теплица хўжаликларида қуёш энергиясидан кенг фойдаланиляпти. Ҳозирги вақтда институтда қуёш энергиясидан фойдаланишнинг бутун бир комплекс системаси ишлаб чиқилган.

СУРАТЛАРДА: юқорида — қуёш печларида эригиш натижасида олинган материаллар рентген қурилмаларида тадқиқ этилади. Ёш мутахассис, тадқиқотчи-инженер Ирина Якушева материалларнинг тузилишини анализ қилмоқда; пастда— қуёш нурининг жамланган энергияси ўтга чидамли материалга қандай таъсир этишига доир яна бир эксперимент тугади. Диаметри 3 метр бўлган нодир кўзгу ёрдамида қуёш печида 3 минг градусли ҳарорат ҳосил қилинди. Чапдан ўнгга: техника фанлари кандидати Ю. З. Масашев, физика-математика фанлари кандидати Г. Т. Одилов, физика-математика фанлари доктори Р. А. Мўминов навбатдаги тажриба натижаларини муҳокама қилмоқдалар; махсус қурилмада қуёш энергияси ёрдамида тайёрланган мосламалар.

В. Казанцев фотолари.
(ЎзТАГ).

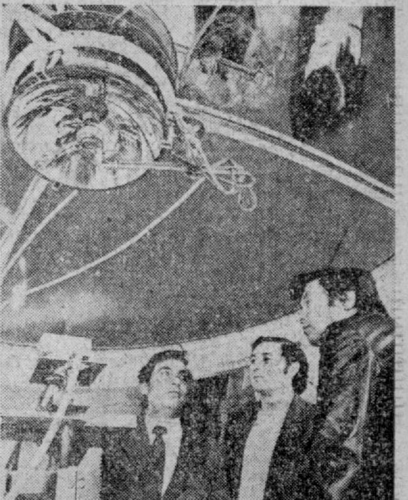

Халқаро мавзуда суҳбат

ҒОЯТ ЗЎР АҲАМИЯТГА МОЛИК ВОҚЕА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежневнинг ноябрь ойида ГФРга қилган визитини, унинг канцлер Г. Шмидт билан музокараларини шарҳловчилар шу йилнинг ғоят зўр аҳамиятга молик халқаро воқеаси, энг катта сиёсий ҳодисаси деб баҳоламоқдалар.

Визит тўғрисида чет элларда билдирилаётган фикр ва мулоҳазалар кетма-кет келиб турибди. Бунинг сабаби ҳам равшан: иккала мамлакат халқларининггина эмас, шу билан бирга Европадаги барча халқларнинг, қолаверса бутун инсониятнинг тақдирини ҳал этишга тааллуқли проблемалар Совет—Ғарбий Германия учрашувининг диққат марказида турди. Бу — Американинг янги турдаги ядровий ракеталарини Ғарбий Европанинг бир қанча мамлакатларида, аввало, ГФРда жойлаштириш режалари муносабати билан Европага таҳлика солиб турган хавфни қандай қилиб даф этиш ва кучлар нисбатининг НАТО блоки фойдасига бузилишига йўл қўймаслик проблемасидир. Л. И. Брежнев визит вақтида шу хавф-хатарни даф қилиш зарурлигини жуда аниқ ва рўй-рост айтиб ўтди.

Шу муносабат билан совет раҳбарининг Боннга қиладиган визити арафасида АҚШ президенти Рейган жамоатчиликни чалғитиш ва Ғарбий Европада қитъанинг шу қисмини Американинг ракета-ядро майдонига айлантиришга қарши кучайиб бораётган норозилик тўлқинини пасайтириш мақсадида ишлатган алдамчилик найрангини эсламай ўтиб бўлмайди. Бу ўринда гап Рейганнинг «тугатиш варианти» деб аталмиш таклифи тўғрисида бормоқда. Бу таклифнинг моҳияти шундан иборатки, унда СССРдан АҚШ ва иттифоқчиларининг Ғарбий Европага жойлаштирилган ва бизнинг мамлакатимизни нишонга олиб турган ядровий воситаларига қарама-қарши турган ўзининг ҳамма ўртача олисликка учадиган ракеталарини йўқ қилиб ташласин, деб талаб қилинади. Бунинг эвазига АҚШ бу ерда ўзининг янги ракеталарини жойлаштирмасликкагина рози бўлар эмиш, АҚШ, Англия ва Франциянинг ядро қуролини ташувчи қитъадаги мавжуд воситалари эса ўз жойида тураверар эмиш. Башарти шундай қилинган тақдирда, иккала томондан ўртача олисликка учадиган ядровий воситаларнинг ҳозир Европада мавжуд бўлган бирга-бир нисбати НАТО фойдасига иккига бир ҳолатига айланган бўлур эди.

Мутлақо равшанки, Совет Иттифоқи мана шундай бир ёқлама қуролсизланишга ҳеч қачон рози бўлмайди. Американинг ғирт ташвиқотчиликдан иборат таклифига жавобан, Л. И. Брежнев Боннда янги амалий тинчлик ташаббуслари билан майдонга чиқди. Бу ташаббусларнинг моҳияти қуйидагилардан иборат.

Биринчидан, Совет Иттифоқи мораторий тўғрисидаги — яъни музокаралар олиб борилаётган даврда Европада ўртача олисликка учадиган янги ядровий воситаларни жойлаштириш ва мавжудларини модернизация қилишни кечиктириб туриш тўғрисидаги аввалги таклифига муҳим қўшимча киритди. У СССРнинг иккинчи томон ҳам мана шундай мораторийга рози бўлган тақдирда, Совет Иттифоқининг Европа қисмидаги ўртача олисликка учадиган ўз қуролларининг бирмунча қисмини ўз ташаббуси билан қисқартиришга тайёр эканини изҳор қилди.

Иккинчидан, СССР иккала томоннинг мана шундай қуролдан бир неча ўнтасини эмас, балки бир неча юзтасини тубдан қисқартириш кераклигини айтди.

Учинчидан, Совет Иттифоқи иккала томоннинг ўртача олисликка учадиган ва Европадаги объектларни нишонга олиб турган ҳамма турдаги ядро қуролидан батамом воз кечиши тўғрисида ҳам бир битимга келишга тайёр бўлур эди. Бугина эмас, у пировард натижада Европада на ўртача олисликка учадиган, на тактик — умуман ҳеч қандай ядро қуроли бўлмаслигининг тарафдоридир. Мана шуни ҳамма томонлар учун адолатли бўлган ҳақиқий «тугатувчи қарор» дейиш мумкин бўлур эди.

Л. И. Брежнев ўртага қўйган таклифлар —Европадаги ядровий қуролларни тугатишнинг барча халқлар эзгу орзуларига мос бўлиб тушадиган амалий программасидир. Энди ҳамма нарса Америка томонига боғлиқ. Унинг қандай позицияда туришини Женевада бошланган Совет — Америка музокаралари кўрсатади.

Л. И. Брежневнинг Рейн соҳилларига қилган учинчи визити СССР билан ГФР ўртасида турли соҳалардаги ўзаро манфаатли тинч ҳамкорликни ривожлантиришнинг янги омили ҳам бўлди. Визит арафасида ГФРга Ғарбий Сибирдан совет табиий газини етказиб бериш тўғрисида 25 йилга мўлжалланган янги катта миқёсдаги битим имзоланди. Бу — Л. И. Брежневнинг ибораси билан айтганда, —«келгуси асрга назар ташлайдиган» лойиҳаларнинг биридир. Ғарбий Германия томони эса ўз навбатида газ қувури қурилиши учун Совет Иттифоқига пўлат қувурлар, шунингдек бошқа саноат асбоб-ускуналари етказиб беради.

Савдо-сотиқ бўлган жойда тўплар жим туради, дейдилар. Иқтисодий алоқалар соҳасида узоқ муддатли истиқболни кўзлаш — мустаҳкам тинч ҳамкорликни, яхши қўшничиликни кўзлаш демакдир. Зеро, СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатлар жаҳон сиёсатининг Европада муҳим тинчлик бўлишига кўп жиҳатдан таъсир қилувчи муҳим омилидир.

В. СЕРОВ.
(ТАСС).

•ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ИДЕОЛОГИЯ ВА ҲАЁТ

ЎҚУВ САМАРАДОРЛИГИ — БОШ МАСАЛА

Сиёсий ва иқтисодий таълим шахобчаларида янги ўқув йили машғулотлари катта меҳнат ва сиёсий кўтаринкилик вазиятида олиб борилмоқда. Янги ўқув йилига тайёргарлик КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида партия ўқувини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори асосида ўтказилди. Унда съезднинг йўл-йўриқлари ривожлантирилиб, конкретлаштирилди, партия ўқувини ҳаёт талабларига, коммунистик қурилишнинг ҳозирги вазифаларига тўлиқ жавоб берадиган тарзда қайта қуриш, уни ишлаб чиқариш коллективлари вазифаларини ҳал этиш билан етарли даражада боғлаб олиб бориш кераклиги алоҳида уқтириб ўтилди. Бу қарор коммунистларнинг умумий билим ва сиёсий тайёргарлигини ҳисобга олиб, янги тадбирлар ишлаб чиқди.

Ундан бирлашмамиз пропагандистлари, бутун идеология активи учун келиб чиқадиган вазифалар партия ўқуви шахобчаларини комплектлаш чоғида ҳар томонлама ҳисобга олинди. Асосий эътибор ўқувда ўтган йили йўл қўйилган камчиликларга барҳам беришга, бунинг сабабларини таҳлил этишга, тўпланган тажрибани эса умумлаштиришга қаратилди. Партия маорифи системаси структураси ва пропагандистлар составн сифат жиҳатидан яхшиланди.

Янги ўқув йилида 12 та илмий коммунизм мактаби ва 13 та марксизм-ленинизм асослари мактаби иш олиб боряпти. Раҳбар кадрлар билан машғулотлар ўтказиш плани тузилган.

Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг мазкур қарорида тежамкорлик масалаларини ўрганишни ташкил этиш, шу муносабат билан янги ўқув йилидан бошлаб. «Тежамкорлик — коммунистик фазилат» ва «Тежамкор экономика» янги курсларни киритиш тавсия этилган эди. Шу муносабат билан «Экономика тежамли бўлиши керак» мавзуида семинарлар, конференциялар ва илмий-амалий конференция ўтказиш мўлжалланмоқда. Уларда партия XXVI съездининг хом ашё, ёнилғи, энергетика ва бошқа моддий ресурсларни тежаш ва улардан оқилона фойдаланиш борасидаги талаблари асосида бирлашмада олиб борилаётган ишлар таҳлил этилади, асосий ишлаб чиқариш фондларидан янада тўлароқ фойдаланиш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишларнинг таъсирчанлигини кучайтириш масалалари кўриб чиқилади.

Дастлабки машғулотлар шуни кўрсатиб турибдики, барча мактабларда тингловчилар ўрганилаётган мавзуга катта қизиқиш ва активлик билан ёндошмоқдалар. Масалан, биринчи машғулотда «Партиянинг кучи — халқ билан бирликда. Халқнинг кучи партия билан бирликда, партия раҳбарлигида» мавзуини ўрганишда пропагандистлардан Ю. Кузьмин, А. Мишак, Г. Динабурский, В. Волгин ва бошқалар тингловчиларнинг меҳнати ва ҳаётидан конкрет мисоллар келтирдилар. Бу машғулот меҳнат коллективининг бевосита амалий ишлари билан боғлаб ўтказилди.

Илғор цехлардан бири — 1-цехда машғулотлар зўр уюшқоқлик билан ўтказиляпти. Цех партия ташкилотига моҳир коммунист Л. Мальцев етакчилик қилади. У коллективни ўн биринчи беш йилликнинг тўнғич йили вазифаларини муддатидан илгари бажаришга сафарбар этишда кўп куч-ғайрат сарфлади. Цехда олиб борилаётган пропагандистик ишлар натижасида коллектив коммунистлар етакчилигида катта ютуқ қўлга киритилди: улар Улуғ Октябрь 64 йиллиги кунигача ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятларини бажардилар! Меҳнат унумдорлиги анча ошди. Бу ютуқларнинг сабабларига чуқурроқ назар ташласак шуни кўрамизки, цехда ҳамма ишчи республика ва бирлашманинг илғорлари бошлаб берган ташаббусга қўшилганлар. Цехда биронта ҳам қолоқ ишчи йўқ. Бу ерда тежамкорлик учун, ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган харажатларни йўқотишга қарши курашиляпти. Ишчилардан Хабира Қосимова, Зулфия Минбоева, токарь В. Еликов, технолог И. Копик ташаббускорлик кўрсатиб, материалларни тежаш юзасидан қимматли таклифлар киритишди.

Пропагандист Ю. Кузьмин тингловчиларнинг эътиборини хўжаликни оқилона юритишга қаратаяпти. Машғулотларни шундай ўтказяптики, тингловчилар ўзаро қизғин фикр алмашяптилар, ўз нуқтаи назарларини баҳсларда очиқ айтмоқдалар, ишлаб чиқариш ва коллектив эҳтиёжлари ҳақида фикр юритмоқдалар.

Машғулотлардан бирида мажбуриятларни бажаришга халақит бераётган нуқсонлар ҳақида жиддий гап борди. Тингловчилар фойдаланилмаётган резервлар, мусобақа самарадорлигини ошириш йўллари, ишнинг бригада формаси, дастгоҳлардан тўлароқ фойдаланиш ҳақида ҳар томонлама фикр алмашдилар. Пропагандист машғулотни партия XXVI съезди қарорларини амалга оширишда коммунистларнинг, бутун коллективнинг активлигини янада кучайтиришга йўналтирди. Натижа чакки бўлгани йўқ. Тингловчиларнинг кўпчилиги ўз зиммаларига олган йиллик мажбуриятларини бажарганликлари ҳақида бирин-кетин рапорт бермоқдалар. Улар орасида партия маорифи системасининг тингловчиларидан, коммунистлар — слесарь Р. Боқиев, А. Гарпусов, токарь А. Иванов ва бошқалар бор. Уларнинг ҳар бири меҳнат унумдорлигини оширишга эришмоқдалар.

Партиямиз Марказий Комитетининг ноябрь (1981 йил) Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев шундай деган эди:

«Уюшқоқлик», ишчанлик, интизом — марказда ҳам, жойларда ҳам энг зарур талаблардир. Барча партия, давлат, хўжалик органларининг фаолияти айни мана шу нуқтаи назар асосига қурилиши керак». Уюшқоқлик, ишчанлик, интизом... Партия маорифи шахобчаларида ҳозир эътибор берилаётган муҳим масала ана шулардан иборат. Бунда ҳар қачонгидек коммунистлар бошқаларга намуна бўлмоқдалар. Улар оташин партиявий сўз ва шахсий намуна билан бошқаларни ортларидан эргаштириб бормоқдалар, уларни янги марралар сари руҳлантирмоқдалар. Тингловчилар машғулотларда ўзларини қизиқтираётган кўпгина саволларга жавоб олмоқдалар. Бу эса уларнинг активлигини оширишга таъсир кўрсатяпти.

Шу кунларда Пленум ва ўнинчи чақириқ СССР Олий Советининг олтинчи сессияси материалларини ҳар бир киши қалби ва онгига сингдиришга, мавжуд резервларни ишга солишга, меҳнат ва сиёсий активликни янада кучайтиришга интиляпмиз. Пленум қарорлари совет халқи фаровонлигини, мамлакатимиз иқтисодий қудратини янада ошириш руҳи билан суғорилган. Бу оталарча ғамхўрликка амалий иш билан жавоб бериш лозимлигини тушунтиришар экан, пропагандистлар меҳнат коллективлари ўртасида пайдо бўлаётган янги ташаббусларни кенг ёйишга, илғорлар тажрибасини барчанинг мулкига айлантиришга интилмоқдалар.

Коллектив йиллик топшириқ ва социалистик мажбуриятни муддатидан илгари бажаришга аҳд қилган. Мажбуриятларнинг бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлаш эса мураккаб ва кўп қиррали ишдир. Бунда партия маорифи системасининг пропагандистлари ҳиссаси ҳам оз эмас. Бирлашма партия комитети, унинг методик Совети ўқув самарадорлигини ошириш, ўқув машғулотларини ҳаёт билан, коллектив фаолияти билан узвий боғлаб олиб бориш учун зарур тадбирларни кўряпти.

И. ПАРНИС,
В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитети методик Советининг аъзоси.

Телевизион минора қурилишида

Тошкент телевизион минорасини қураётган монтажчилар ҳозиргача 100 тонна металл тежадилар. Улар ишга ижодий қараб, новаторларча изланиш билан шуғулланганликлари туфайли бу муваффақиятга эришдилар.

Ҳозиргача 270 метр баландликка кўтарилган минорани ленинградликлар «Спецстальконструкция» тресги 26-бошқармасининг меҳнатчилари тикламоқдалар. Улар тажрибали ва маҳоратли бўлганликлари учун муддатидан ўзиб ишламоқдалар. Бу қурилишдаги кўп нарса, масалан ўзи кўтарилувчи кранлар биринчи марта ишлатилмоқда. Бу механизмлар ўзи юқорига «одим ташлаб» сўнгра минoранинг навбатдаги деталларини баландга кўтаради.

— Бу кранларни «Промстальконструкция» институти Тошкент учун махсус ишлаб чиқди, — дейди участканинг бош инженери Б. Янченко. Уларнинг ҳар бири шунга ўхшаш мавжуд нусхалардан икки ҳисса енгил. «Жуфт» бўлиб ишлаётган бу кўтарма механизмлар оғир конструкцияларни ўрнатиладиган жойига аниқ узатиб турибди.

Василий Севостьянов бригадаси баландликда дадил ишламоқда. Марказий стволга ҳар бир панелни алоҳида-алоҳида кўтариш лойиҳасида кўзда тутилган бўлишига қарамай, баландпарвоз монтажчилар бирданига учта панель боғланган траверсадан фойдаланмоқдалар. Бу усул ишни анча жадаллаштирмоқда. Икки ресторанннинг айланувчан поллари асосини тайёрлаб қўяёзган Марлен Шокиров бригадаси ҳам графикдан ўзиб ишламоқда. Бу ресторанлар 98 ва 104 метр баландликда жойлашади. Дарвоқе, бундан сал пастроқ, 93 метрли белгида томоша майдончаси бўлади.

Бу майдончага ҳозирнинг ўзидаёқ тез юрар пассажир кўтаргичида чиқиш мумкин. Бу кўтаргични ҳам монтажчиларнинг ўзлари ясашди. Лойиҳага кўра, одамларни жами ҳажми 35 тонна келадиган иккита олти ўринли лифтдан кўтариш мўлжалланган эди. Телевизион минора қурувчилари атиги икки тонна келадиган ва ғоят пишиқ-пухталиги билан ажралиб турадиган 10 кишилик пассажир кўтаргични ўзлари тайёрладилар.

Телевизион минора бошдан-оёқ пайванд иншоотдан иборат ва 5800 тонна вазнга эга бўлади. Федор Лаленко бошлиқ пайвандчилар бригадаси ҳозиргача электродларнинг ўзидан 60 тоннадан кўпроқ сарфлади. Лифтлар шахтаси атрофини тўсишда ишлаётган Борис Соболев бошлиқ ва конструкцияларни ерда йиғиб, кўтаришга тайёрлашда машғул бўлган Владимир Карусевич бригадалари ҳам зарбдор меҳнат намуналарини кўрсатмоқдалар. Монтажчилар телевизион минорани лойиҳада кўзда тутилган 360 метрлик белгига келгуси 1 январгача кўтариш мажбуриятини олганлар.

(ЎзТАГ мухбири).

Юқоридаги суратда Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бир группа зарбдор ишчиларини кўриб турибсиз. Улар Киров район Советининг депутати Гулбаҳор Мўминова билан (ўнгдан биринчи) суҳбатлашмоқдалар.

* * *

Пастдаги суратда шу корхонанинг пешқадам ишчиси, комсомол аъзоси Зарифа Ҳолмуҳамедова тасвирланган. У ўн биринчи беш йиллик топшириқларини тўрт йилда бажаришга аҳд қилди.

М. Нуриддинов фотоси.

Жонажон Ватанимизда

ИЖЕВСК. Удмуртиядаги «Кигбаевский» совхозининг марказий қўрғонини Автоном Республика пойтахти ва район маркази билан боғлайдиган асфальт-бетон йўлда мунтазам ҳаракат бошланди. Мустаҳкам йўл юк ташиш қийматини камайтиради ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш корхоналарига етказиб беришни тезлаштиради. Шу беш йилликда колхоз ва совхозларнинг яна 99 марказий қўрғони мустаҳкам трассалар орқали Удмуртиянинг район марказлари ва шаҳарлари билан боғланади.

∴ ∴ ∴

ХАБАРОВСК. Амур дарёсида кемалар қатнови ниҳоясига етди. Кемалар ярим йил муддатга дарёнинг қўлтиқларидан жой олди. Бу йил дарёчилар кўпгина шаҳарларнинг аҳолисига, Бурей ГЭСи қурувчиларига, Байкал—Амур магистрали кашшофларига миллионлаб тонна кўмир, бинокорлик материаллари, озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа юкларни етказиб бердилар. Тез сузар кемаларда навигация давомида қарийб уч миллион пассажир ташилди.

∴ ∴ ∴

ВОЛОГДА. Шу область марказида автомат телефон станцияси ишга тушди. Энди кўпгина шаҳарларнинг, шу жумладан Москва ва Ленинграднинг абонентлари билан гаплашмоқ учун телефончиларнинг ёрдами талаб этилмайди. Станция келгуси йилда лойиҳадаги қувватига эришади.

(ТАСС).

•ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИГА—КЕНГ ЙЎЛ

МЕҲНАТ КАЛЕНДАРИДА—1982 ЙИЛ

Агар маҳсулот юқори сифатли бўлса-ю, лекин у яхши реклама қилинмаса магазин пештахталарида ётабериши мумкин. Шунинг учун ҳам кейинги пайтда саноат корхоналарининг коллективлари рекламага катта аҳамият беришаяпти. Бунда улар рекламанинг турли-туман воситаларидан фойдаланишаяпди. Масалан, буюмларнинг чиройли ёрлиқлар билан, ажойиб қутичаларга солиб сотиш ҳам яхши реклама саналади, буюмнинг ҳаридоргирлигини оширади. Лекин, афсуски, яқин вақтларгача ҳам республика маҳаллий саноати учун мана шундай буюмларни тайёрлаб бериши мумкин бўлган корхона йўқ эди. Ўнинчи беш йиллик бошида ана шундай корхона ташкил этилганда эса, унинг буюртмачилари бирдан кўпайди-кетди...

Шаҳар маҳаллий саноат бошқармасига қарашли картон-полиграфия ишлаб чиқариши бўлган бадиий-конструкторлик бюроси ташкил этилаётганда, унинг учун саноат корхоналари нисбатан кам, ишчи кучи эса кўп бўлган Сағбон маҳалласи танланди. Бу ердаги дастлаб Калинин район ҳарбий комиссариати, сўнгра болалар уйи бўлган бино ишлаб чиқариш учун мосланди. Қисқа вақтда бу ерга зарур станоклар, агрегатлар келтирилди, конструкторлар ва рассомлар, печатникларнинг ишлаши учун шарт-шароитлар яратилди.

Шундан бери орадан қарийб олти йил вақт ўтди. Бу вақт мобайнида ишчи ва хизматчиларнинг сафи тобора ўсиб, 260 нафарга етди. Тайёрланаётган маҳсулотлар ҳажми эса уч баравар ўсиб, йилига 350 минг сўмликдан, бир миллион сўмликка етди.

Корхона маҳаллий саноат корхоналари буюмлари учун ёрлиқлар, картон қутилар, турли этикеткалар, альбомлар, ҳар хил папкалар, ҳужжатларнинг муқовалари учун ғилофлар, боғча ёшидаги ва бошланғич синфларнинг ўқувчиларига ўқишни ва ҳисоб-китобни ўргатишга хизмат қиладиган ўйинчоқлар, бухгалтерия бланкалари ва бошқа буюмлар ишлаб чиқаради.

Диққатга сазовор томони, бу ердаги ишчиларнинг асосий қисми шу атрофдаги кўп болали аёллар, пенсионерлар, уруш ва меҳнат инвалидларидир. Масалан, инвалидларнинг ўзи 33 процентни ташкил этади.

Кейинги икки йил мобайнида корхонани кенгайтириш, ишчи ва хизматчилар учун қулай шарт-шароитлар яратиш бўйича талайгина ишлар қилинди. Жумладан, янги қозонхона, тайёрлов цехи қуриб фойдаланишга топширилди.

Шу йил бошида бадиий-конструкторлик бюроси коллективи йиллик планни Улуғ Октябрнинг 64 йиллигига, беш йилликни эса тўрт йилда бажариш мажбуриятини олганди. Бугунги кунда бу мажбуриятларнинг биринчи банди муваффақият билан бажарилди — 2 ноябрда коллектив маҳсулот реализация қилиш бўйича йиллик планни муддатидан аввал адо этганлиги ҳақида рапорт берди. Шундан бери бу ерда 1982 йил ҳисобига маҳсулот тайёрланяпди.

Коллективда бригадалараро ташкил этилган социалистик мусобақада К. Ёқубов бошлиқ печатниклар ва М. Азизхўжаева бошлиқ картон қути ясовчилар бригадалари аъзолари кўпчиликка намуна бўлишаяпти. Маҳсулот сифатини яхшилашда бадиий босма бўйича тажриба-экспериментал лабораториянинг Н. Горбатова бошлиқ ходимларининг улуши салмоқли бўляпти. Жумладан, кейинги пайтда корхонада ёрлиқлар турли хил рангларда, чиройли қилиб чиқарилишида, этикеткаларнинг гуллари яхшиланишида, бошқа бир қатор буюмларнинг тайёрланишида, механизация кенг жорий этилишида лаборатория ходимларининг хизмати катта бўлди.

Ҳозир корхона коллективининг меҳнат календарида 1982 йилнинг февраль ойи давом этаяпти. Коллектив декабрь ойида ҳам зарбдорона ишлаб, йиллик планга қўшимча юз минг сўмликдан ортиқ маҳсулот тайёрлашга ва келгуси йилдаги унумли меҳнат учун яхши замин ҳозирлашга интиляпти.

А. ЭГАМНАЗАРОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ГДРда совет адабиёти

БЕРЛИН. ГДРдаги «Хольк унд вельт» чет эл адабиёти нашриёти Василий Шукшиннинг танланган асарларини чоп этиб бўлди. Тўрт томлик тўплам «Сизларга эрк бергани келдим» тарихий романини, «Қизил бодрезак» повестини, шунингдек машҳур совет ёзувчиси ва режиссерининг ҳикоялари ҳамда киносценарийларини ўз ичига олган.

СССР ёзувчилари ва шоирларининг асарлари «Хольк унд вельд» нашриёти босма маҳсулотининг умумий ҳажмида каттагина ўринни олади. ГДРдаги мана шу энг катта нашриёт ишлай бошлагандан бери ўтган 34 йил мобайнида совет авторларининг китобларини жами 22 миллион нусхадан кўпроқ босиб чиқарди.

Кейинги тўрт йил ичидагина республика китобхонлари «Фольк унд вельд» туфайли Совет Иттифоқининг деярли барча миллатларига мансуб 170 ёзувчи ва шоирнинг ижодиёти билан танишa олдилар.

Қурғоқчиликка қарши кураш

БРАЗИЛИА. Қудратли тракторлар, экскаваторлар, юк машиналарининг колонналари Бразилиянинг шимоли-шарқида ўзлаштирилмаган ерлар ичкарисига йўл олди. Мамлакатнинг иқтисодий жиҳатдан орқада қолган мана шу райони тарихида энг катта инженерлик-техникавий лойиҳани амалга ошириш ишлари бошланди. Лойиҳада 800 минг гектар қурғоқчил ерларни суғориш учун дарёлар ва сув омборларининг сувидан фойдаланиш кўзда тутилади. Бу ерда каналлар қурилади, тўғонлар ва дамбалар қад кўтаради.

Шимоли-шарқий штатлар сурункасига уч йилдан бери кучли қурғоқчиликка дучор бўлмоқда. Қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосили нобуд бўлмоқда, ўн минглаб деҳқон хўжаликлари хонавайрон бўлди. Умидсизликка тушган кишилар иш қидириб ёки бир парча нон қидириб теварак-атрофдаги шаҳарларга тарқаб кетмоқдалар.

Шимоли-шарқни ўзлаштириш лойиҳаси шу райондаги ҳамма 9 штатни аста-секин ирригациялашни кўзда тутади. Мутахассисларнинг фикрича, лойиҳани муваффақиятли равишда рўёбга чиқариш қурғоқчиликнинг ҳалокатли оқибатларини тугатиш имконини беради, қишлоқ хўжалигини юритиш учун пухта замин яратади, жуда катта қўриқ ер майдонларини деҳқончилик ерларига айлантириш имконини беради. Ички ишлар министри Мариу Андеаззнинг айтишича, ҳар йили шимоли-шарқнинг ўзлаштирилган ерларида 4 миллион тонна дон етиштириладиган бўлади. Бразилия ҳукумати лойиҳани қисқа муддатларда амалга ошириб, 1982 йилнинг охиригача ниҳоясига етказишни мўлжалламоқда.

БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИ. Толбухин шаҳрида (суратда) Болгария давлатининг асосчиси Хон Аспарухга ўрнатилган улуғвор ёдгорлик қад кўтарди. Монумент-скульптор автори В. Миненкоздир.

БТА— ТАСС фотоси.

ПЎРТАНАЛАР, ЖАЛАЛАР, ҚОР БЎРОНЛАРИ

КОПЕНГАГЕН. Қаттиқ пўртана чоғида Даниянинг Хиртсхалс порти яқинида 9 киши ҳалок бўлди. Ҳаво бузилишидан олдин денгизга чиққан 3 нафар балиқчи фалокат сигнали берди. Уларга ёрдам бергани жўнаган қутқарувчилар қайиқда балиқчиларни кўрмадилар, кейин уларнинг жасадлари топилди. 6 нафар экипажли қутқарувчи кема қайтиб келаётганида кўрфазга кириш бўсағасида улкан тўлқин натижасида тўнтарилди ва соҳилдаги кишиларнинг кўз ўнгида ғарқ бўлди.

∴ ∴ ∴

РИМ. Апенин ярим ороли ва Сицилияда жала ёмғирли қаттиқ бўрон бўлди. Миланда шамол кўпгина бинолар томига шикаст етказди. Сицилиянинг бир қанча тоғли районларига қалин қор ёғди. Қор қалинлиги 50 сантиметрга боради.

∴ ∴ ∴

АНҚАРА. Уч кун мобайнида тинмай ёққан жала Туркиянинг энг катта шаҳарларидан бири — Измирда қаттиқ тошқин вужудга келтирди. Икки юздан кўп уйни сув босди. 500 тадан кўп оила бошпанасиз қолди. Табиий офат Измирдаги бир неча районнинг электр энергия таъминотини издан чиқарди, шаҳарда телефон алоқаси узилди.

∴ ∴ ∴

НЬЮ-ЙОРК. АҚШ Ўрта ғарбининг бир қанча районларида бўлган қаттиқ қор бўронлари камида 3 кишининг ёстиғини қуритди. АП агентлигининг хабар беришича, Айова ва Небраска штатларида ҳафта бошидан бери 25 сантиметрга яқин, Аризонада эса 30 сантиметргача қалинликда қор ёғди. Баъзи жойларда қорнинг қалинлиги 120 сантиметрга, шамол тезлиги эса соатига 100 километргача етди.

Офат кучайиши натижасида АҚШнинг бир қанча районларида таҳликали вазият вужудга келди. Жанубий Дакота штатидаги тез қатнов йўлининг 160 километрли участкасида ҳаракат тамомила тўхтаб қолди. Махсус қутқарув командалари қор тагида қолган машиналардаги кишиларни изламоқда.

∴ ∴ ∴

БРИЗИЛИА. Бразилиянинг катта—Сан-Паулу шаҳрига қаттиқ жала ёғди. У ерда автомобиль транспорти ва метро поездларининг қатнови бир неча соат тўхтаб қолди. Сан-Паулу шаҳри атрофидаги ишчилар яшайдиган районлар айниқса жабрланди. Бу ерда ўнлаб уйлар қулади, 8 киши нобуд бўлди.

∴ ∴ ∴

ТОКИО. Японня архипелагининг шимолида ва шимоли-шарқида ҳаво ҳаддан ташқари совиб кетди. Хоккайдо оролининг айрим районларида ҳаво ҳарорати цельсий ҳисоби билан минус 21 градусгача тушиб кетди. Кучли қор ёғиши билан ҳаво тобора совимоқда.

ПОРАХЎРЛАРГА ҲОМИЙЛИК ҚИЛМОҚДАЛАР

ВАШИНГТОН. Чамаси, порахўрлик Вашингтоннинг маънавий кодексида жиноий ҳаракатлар жумласига кирмаса керак. Президентнинг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Р. Алленнинг найранглари теварагида бу ерда кўтарилган шовқин-суронни Америка маъмурияти «босди-босди» қилиб юбормоқчи эканлиги равшан бўлиб қолди. АҚШ юстиция министрлигининг Аллен президент Рейганнинг хотини билан суҳбат уюштиришда «кўмаклашганлиги» учун япон журналистларидан пора олганлиги тўғрисида унга қўйилган айбларни бундан буён тергов қилиш тўхтатилажаги ҳақидаги хабарини маҳаллий обзорчилар худди мана шундай баҳоладилар. Министрликнинг баёнотида даъво қилинишича, гўё тергов давомида Аллен «қонунни ҳеч қандай бузмаганлиги аниқланган» эмиш ва шу сабабли юстиция министри У. Смит ишни пухта текшириш учун махсус прокурор тайинлашнинг зарурати йўқ, деб ҳисоблар эмиш.

Обзорчиларнинг уқтиришларича, шу можаронинг аввал бошидаиоқ маъмурият президентнинг порахўрликда қўлга тушган ёрдамчисини суд жазосидан сақлаб қолиш учун ҳамма ишни қилди. Аммо Алленнинг фирибгарлик найранглари кетма-кет фош бўлаверганлиги ва маъмуриятнинг бундан ҳам юқорироқ мансабдаги ходимлари, жумладан, президентнинг маслаҳатчиси М. Дивер ҳам бу ишга аралашиб қолганлиги Оқ уйни қандайдир устамонлик чоралари кўришга мажбур этди. Яхши хабардор «Ю. С. Ньюс энд уорлд рипорт» журналининг фикрича, маъмурият Р. Алленнинг ҳокимият энг юқори табақаларига бориб етадиган — сирларни фош қилиши мумкинлигидан хавфсираб уни бўшатиб юборишдан қўрқмоқда.

БУЮК БРИТАНИЯ. Ольстер шаҳарларининг кўчаларида инглиз солдатлари мунтазам соқчилик қилишига қарамай, у ерда ўқ овозлари, бомбалар портлаши тинмаяпти. Шимолий ирландияликларнинг ўз ҳуқуқлари учун босқинчи қўшинларнинг зулмига қарши намойишлари тўхтамаяпти.

СУРАТДА: Инглиз солдатлари Белфаст кўчаларида.

ТАСС фотохроникаси.

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

«СОВУҚҚОНЛИК ОҚИБАТИ»

Шу сарлавҳали материалда айрим корхона ва ташкилотларнинг айби билан вагонлар бекор туриб қолаётгани танқид қилинган эди. Ўрта Осиё темир йўл бошқармасидан хабар қилинишича, жиддий масалага совуққонлик билан қараётган корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари билан муттасил иш олиб борилаяпти. Айрим раҳбарларга нисбатан транспорт прокуратураси томонидан чора кўрилмоқда, пул жарималари солинмоқда. Кўплари кўриб чиқиш учун районларнинг партия, совет органларига ҳавола этилмоқда. Бироқ корхона ва ташкилот раҳбарлари бу ишни биринчи даражали вазифалар қаторига кўтаришлари керак, шунда иш янада яхшиланади.

«ЙЎЛОВЧИЛАР ГАВЖУМ БЕКАТДА»

Миллий музика асбоблари фабрикаси ёнидаги бекатда соябон йўқлиги, умуман соябонларни тартибга келтириш тўғрисидаги масалалар юқоридаги сарлавҳали материалда қайд этиб ўтилган эди.

Акмал Икромов район ободонлаштириш бошқармасидан олинган жавобда шу йилнинг ўтган ойлари давомида Уйғур кўчасидаги бекатларда саккиз соябон ўрнатилгани ва ремонт ишлари олиб борилаётгани кўрсатилган. Уйғур ва Дилкаш кўчалари муюлишида соябон кўча реконструкция қилинаётгани сабабли кечикаётгани, бу ишлар поёнига етказилгач, масала ижобий ҳал этилиши ҳам таъкидлаб кўрсатилган.

ЁШЛАР ТАРБИЯСИГА — ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

Ёшларни ҳар тарафлама пухта ва чиниққан кишилар қилиб тарбиялаш партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ҳамда юстиция органларининг муҳим вазифаси ҳисобланади.

Ўртоқ Леонид Ильич Брежнев КПСС XXVI съездида мамлакатимиз ёш авлодининг меҳнатсеварлиги, уларнинг дунёқараши ва ташаббускорлик фаолиятига юксак баҳо берди. Шу билан бирга айрим ёшларимиз маълумотли, ҳамма нарсадан хабардор бўлганлари ҳолда баъзан сиёсий жиҳатдан гўллик қилишлари, профессионал тайёргарликлари яхши бўлгани ҳолда меҳнатга масъулият ҳисси билан қарамасликларини кўрсатиб ўтди.

Ҳақиқатан ҳам иш жараёни шуни кўрсатадики, айрим ёшларимиз давлат ва жамоат учун фойдали меҳнатдан бош тортиб, умумжамият ишига бепарво қарайдилар. Бўлмағур ҳатти-ҳаракатлар билан шуғулланадилар. Бунинг оқибатида ичкиликбозлик йўлига кириб, жамиятга, оилавий ҳаётга зарар келтирадилар.

Фрунзе районы прокуратураси, милиция ҳамда суд идоралари бу борада жиддий иш олиб бориб, ёшларни тарбиялаш масаласига эътиборни кучайтирмоқдалар. Жамоатчилик активлари билан биргаликда олиб бораётган ишларимиз тажрибаси яхши натижа беряпти. Чунончи, районимизнинг бирор ерида тартиббузарлик ҳоллари юз берса ёки жиноятчилик кўпроқ такрорланаверса, албатта унинг келиб чиқиш сабаблари ўрганилади ва тезда тегишли чора-тадбирлар кўрилади. Бунга бир мисол келтирмоқчиман. «Таштекстильмаш» заводи қошидаги 87-ҳунар-техника билим юртининг айрим шогирдлари ўтган йили бир неча марта тартиб бузиш ва жиноят қилиш кайфиятига тушиб қолдилар. Бу масала корхона раҳбарлари билан биргаликда ўрганиб чиқилди. Билим юртида тарбиявий ишлар кўнгилдагидек эмаслиги аниқланди. Ёшларнинг ўқишдан ташқари бўш вақти бекор ўтиб, бирор фойдали машғулот билан банд бўлмаслиги фактлари маълум бўлди. Шунинг натижасида тартиббузар ёшлар ичкиликка берила бошлаганлар. Бу аҳволни бартараф қилиш мақсадида тезда тадбирий чоралар кўриб чиқилди. Аввало ҳунар-техника билим юрти комсомол ташкилотининг иши тартибга солинди. Район партия ва совет ташкилотларининг кўрсатмаси асосида айрим ўқувсиз тарбиячилар ўз вазифаларидан четлаштирилди. Педагогика соҳасида тажрибали мураббийлар билан коллектив ишлари анча жонлантирилди. Билим юрти ҳузурида «Қилич ва қалқон» клуби ташкил этилиб, ҳамма ёшлар унинг атрофига тўпланди. Клуб активларининг эътибори айрим тартиб бузувчи ёшларнинг тарбиясини яхшилашга қаратилди. Эндиликда мана шу ҳунар-техника билим юртида ўқув-тарбия ишлари ва меҳнат жараёни тубдан ўзгарди.

Аммо ҳамма иш жойида мукаммал йўлга қўйилган деб бўлмайди. Тарбияси оғир, меҳнатга бўйин эгмайдиган ёшлар ҳамон учраб туради. Жумладан, Фрунзе районининг Дубицкий кўчаси, 21-уйда яшовчи Георгий Мирзааҳмедов деган бола ўқимай ёки бирор иш билан шуғулланмай келарди. Бунинг устига ичкиликбоз бўлиб қолди. Унинг жинояти нимадан бошланди?

Қаранг-а, 17 ёшга кирган бу йигитча шу йил қўшниси пенсионер кампир Беннаянинг уйига кечаси соат 11 ларда бостириб кириб, ундан ароқ учун пул топиб беришни талаб қилади. Кампир эса пул йўқлигини айтади. Георгий кампирни уриб, майиб қилади. Кампир касалхонага ётқизилади. Ана шу йигит маст ҳолда Педагогика кўчасида, кетаётган мактаб ўқувчиси Борис Котовни тўхтатиб, ундан ҳам пул сўрайди. Ўқувчи бола ўзида пул бўлмаслигини айтиши биланоқ, унинг бошига оғир нарса билан уриб, жароҳатлайди. Борис касалхонага ётқизилади. Жиноятчи Георгий Мирзааҳмедов қилмишига яраша жазоланди.

Фарзандларимизнинг одобли, тарбияли бўлишини ҳаммамиз истаймиз. Демак, бола тарбиясида биринчи ўринда ота-онанинг роли каттадир. Афсуски, айрим оилалар борки, улар ўзлари тарбиясиз, ичкиликка берилган бўладилар. Жамоат тартибини бузадилар, бу билан ўз фарзандларига салбий таъсир кўрсатадилар.

Масалан, ана шу Дубицкий кўчаси 35-уйда яшовчи Фардинанд Ҳусаинов мунтазам ичкилик ичиб, оқибатда оғир жиноят қилиб қўйди. У бир неча марта қамалиб чиқишига қарамай, фойдали меҳнат билан шуғулланишни ўзига эп кўрмади. Унинг хотини Валентина Ҳусаинова ҳам эрига қўшилиб кетди. Натижада уларнинг 14 ёшли ўғли Олегнинг тарбияси бузилди. Олег ҳам ичадиган, ўғрилик қиладиган бўлиб қолди. У. Қодиров деган шахснинг чўнтагидан 200 сўм пулини ўғирлаб олиб, ичкиликка сарф қила бошлади.

Бу жиноий иш шу билан тугадики, боланинг отаси Ҳусаинов қилмишига яраша жавобгарликка тортилиб, суд томонидан қамоқ жазосига ҳукм қилинди. Олег эса давлат тарбиясига олиниб, алоҳида интернат-мактабга юборилди.

Бинобарин биз, катталар ёшлар тарбиясига жиддий эътибор бериб, уларни келгусида етук кишилар ва давримизнинг билимдон, инбо лармонлари қилиб етиштириш учун ҳамма имкониятларни яратиб беришимиз, уларнинг кундалик ҳаётидан ва ишидан хабардор бўлиб туришимиз ҳам шарт, ҳам фарз.

О. АКБАРОВ,
Фрунзе район прокурорининг ўринбосари, адлия маслаҳатчиси.

УМРИ БОҚИЙ ДЎСТЛИК

ЎЗБЕК САНЪАТИ НАМОЙИШИ

Ҳар сафар янги йил байрами кириб келаётганида миллионлаб томошабинлар Москва марказий телевидениесининг байрамга бағишлаб тайёрланган махсус «Огонёк» журналини сабрсизлик билан кутадилар. Унда мамлакатимиз халқлари ва жаҳон санъати намуналарига ҳамиша кенг ўрин берилади.

Бу сафар «Огонёк» журнали редакцияси кириб келаётган 1982 йил байрами тунида бериладиган эшиттиришда қатнашиш учун Ўзбекистон санъат усталарини таклиф этган. Шунга биноан ана шу эшиттиришда қатнашиш учун муносиб тайёргарлик кўрилди. Бу ҳақда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган «Баҳор» давлат халқ рақс ансамблининг бадиий раҳбари, Ўзбекистон ССР халқ артисти Қундуз Миркаримова мухбиримизга қуйидагиларни билдирди:

— «Огонёк» телевизион журнали учун ўзбек куйлари ва рақсларидан муносиб гулдаста тайёрланди. Унда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Хайрулла Лутфуллаев, Қизлархон Дўстмуҳамедова, Дилафрўз Жабборова, Малика Аҳмедова ва рақкоса Феруза Солиҳовалар қатнашадилар. Қўшиқ ва рақсларни ижро этишда «Баҳор» ансамблининг музикачилар ансамбли жўр бўлади. Томошабинлар диққатига «Санам», «Уфори», «Пахта» ва бошқа рақслар тақдим этилади. Ўзбек санъаткорлари «Огонёк» журнали кўрсатувларида суратга тушиш учун бугун Москвага жўнаб кетишди.

АТОМ ИНСОНГА ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА

ФОТОРЕПОРТАЖ

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ядро физикаси институтининг олимлари И. В. Курчатов номли Москва атом энергияси институтининг мутахассислари билан ҳамкорликда ишлаб чиққан тавсияномалар белгиланган хусусиятга эга бўлган қийин эрийдиган қотишмаларни ҳосил қилишга ёрдам беради.

Москвалик олимлар билан ўзбек олимлари яқин ҳамкорлик қилишмоқда. Уларнинг ижодий алоқалари йил сайин кенгайиб бормоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ядро физикаси институти мамлакатимизнинг йирик илмий-тадқиқот марказларидан бири. Институт атом реактори ва яхши жиҳозланган лабораторияларга эга. Илмий-тадқиқот лабораториялари, радиацион физика ва материалшунослик, активацион анализ ва радиохимия каби уч асосий йўналишда изланишлар олиб бормоқда. Институт Совет Иттифоқининг Москва ва бошқа шаҳарларидаги муассасалар ва корхоналар учун, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатлари учун 50 хилдан зиёд радиоизотоп маҳсулотларини етказиб бермоқда.

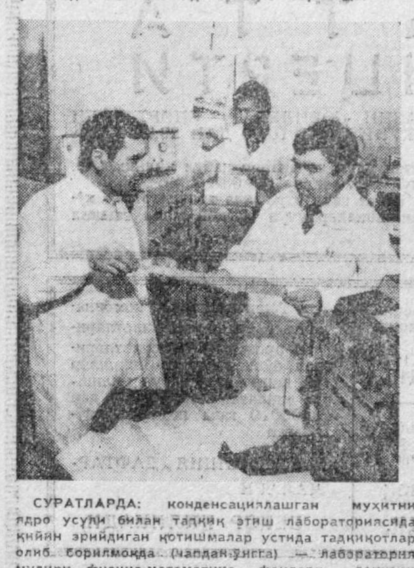

СУРАТЛАРДА: конденсациялашган муҳитни ядро усули билан тадқиқ этиш лабораториясида қийин эрийдиган қотишмалар устида тадқиқотлар олиб борилмоқда (чапдан ўнгга) — лаборатория мудири физика-математика фанлари доктори И. А. Каримов, катта илмий ходим, физика-математика фанлари кандидати В. Т. Эм, катта илмий ходим физика-математика фанлари кандидати М. У. Калонов.

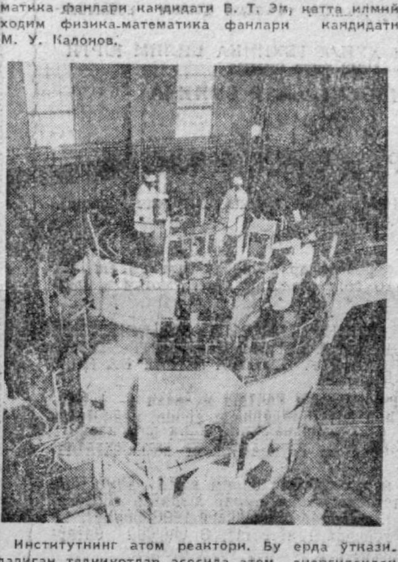

Институтнинг атом реактори. Бу ерда ўтказиладиган тадқиқотлар асосида атом энергиясидан халқ хўжалигининг турли соҳаларида кенг фойдаланиш имкониятлари ўрганилади.

Ядро физикаси институтида илмий тадқиқот институтлари ва медицина муассасаларида қўлланиладиган радиоактив изотопларни олиш технологияси бўйича изланишлар олиб борилмоқда.

СУРАТДА: инженер Л. Ю. Портянко аппаратураларни навбатдаги тадқиқотларга тайёрламоқда.

В. Казанцев фотолари.

(ЎзТАГ).

ТО Справкалар бюроси — ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ҳ. РАИМЖОНОВА: Отам Улуғ Ватан урушида қатнашган. 1943 йилнинг ноябрь ойида оғир ярадор бўлиб, Свердловск шаҳридаги ҳарбий госпиталда даволанган. Лекин унга «Улуғ Ватан уруши қатнашчиси» гувоҳномасини беришмаяпти. Отам гувоҳнома олиш учун нима қилиши керак.

Жавоб: Одатда Улуғ Ватан урушида қатнашган жангчи ва офицерларнинг унвонини ошиб бориши, кўрсатган жасоратлари, олган мукофотлари, қаерда жароҳатланганлиги ва қайси госпиталда даволанганлиги ҳарбий билетига ёзиб қўйилади. Агар отангизнинг билетида жароҳатланганлиги ва қаерда даволанганлиги ёзилмаган бўлса Совет Армияси марказий архивига хат билан мурожаат қилиши керак. Бунда отангизга ўзи рўйхатда турган район ҳарбий комиссариатининг ходимлари ёрдам беришади. Уларга қачон жароҳатланганлиги ва қайси госпиталда даволанганлигини айтиб берса, ҳарбий комиссариат факт тўғрилигини тасдиқлашни сўраб, Совет Армияси марказий архивига хат ёзади. У ердан ижобий жавоб олинса, отангизга «Улуғ Ватан уруши қатнашчиси» гувоҳномаси ёзиб берилади.

⁂

Ж. ЖУМАБЕКОВ: Уйимизга телефон ўрнатмоқчи эдик. Бу масалани ҳал қилиш учун қаерга мурожаат қилишимиз керак?

Жавоб: Ниятингизни амалга ошириш учун Тошкент телефон тармоқлари станциясига боришингиз, ариза топшириб, телефон олувчилар рўйхатига ёзилишингиз лозим. Телефон тармоқлари станцияси Олой бозорининг олдида жойлашган.

⁂

Ш. ҲАСАНХОНОВ: Агар паспортдаги ёзувлар ўчиб кетган бўлса, уни қандай қилиб янгилаш мумкин?

Жавоб: СССР гражданларига паспорт одатда маълум муддатга берилади. Паспортнинг ҳақиқийлиги ҳақидаги муддат тугамаган, лекин ундаги ёзувлар ёнғин, тошқин сингари бахтсиз ҳодисалар туфайли ўчиб кетган бўлса, ариза ёзиб ўзингиз яшаётган район ички ишлар бўлими паспорт бўлинмасига боришингиз лозим.

⁂

Н. НОСИРОВА: Ишчига бекор туриб қолган вақт учун ҳақ тўланадими ёки тўланмайдими?

Жавоб: Бекор туриб қолинган вақт ходимнинг айби билан бўлган бўлса унга ҳақ тўланмайди.

Бекор туриб қолинган вақт учун ходимнинг айби бўлмаса тегишли малакага эга бўлган ходимлар меҳнатига вақтбай ҳақ тўланадиган тариф ставкасининг ярмига тенг миқдорда ҳақ тўланади, электр энергия, хом ашё ва ҳоказолар бўлмай қолиши натижасида бекор туриб қолинган вақт учун ҳам шу тартибда ҳақ тўланади.

Металлургия, кон руда ва кокс саноатида ходимнинг айби билан бўлмаган бекор турилган вақт учун тегишли разрядга эга вақтбай ишловчининг тариф ставкаси бўйича белгиланган маошининг учдан икки қисми миқдорида ҳақ тўланади.

⁂

К. ЭРГАШЕВ: Спортнинг самбо турига жуда қизиқаман. Қаерда спортнинг бу тури сирларини мукаммал ўрганиш мумкин?

Жавоб: «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамиятида самбо кураши бўйича тажриба ўрганишингиз мумкин. Жамият Волгоград кўчасидаги 81-уйда жойлашган. Қўшимча маълумотлар олишни истасангиз 77-06-47, 77-82-70 телефонларига қўнғироқ қилинг.

• *Сўз тагида — сўз бор*

Диалектал иборалар сўзлайди

Ҳозирги замон ўзбек адабий тилининг янада бойиши, бундан ҳам гўзаллашуви учун жуда ҳам бой манбаларга эгамиз. Бундай манбалардан бири тилнинг ўз имкониятлари заминидаги диалектал фразеологизмлардир. Ўзбек халқ шевалари шундай бир туганмас чашмадирки, ўз тармоқларидан адабий тилга ҳали кўп нарсаларни бергани йўқ. Адабий тилнинг лексик-фразеологик бойлиги составига кирмаган кўплаб диалектал иборалар халқ шеваларида сақланиб келмоқда. Бу иборалар шевалар вакиллари тилида актив қўлланиб, оғзаки нутққа сайқал бериб, унинг таъсир кучини оширмоқда.

Бундай диалектал иборалардан ёзувчиларимиз, шоирларимиз ўз ижодларида меъёри билан фойдалансалар, уларнинг адабий тилга ўзлашиши тезлашади. Бундай иборалардан намуналар ўқинг.

Чак тикмақ (Беклар, Япроғи, Қораянтоқ) — ўра кавламоқ (Водил, Новкент, Аввал) — адабий тилдаги «чоқ қазмоқ» иборасининг маъносига синонимдир: 1. Давранбой роса манга беш ил чак тикти, ахири эвлаялмади. 2. Ким бировга ўра ковласа ўзи тушади.

Бўмай қолмоқ (Бешариқ, Тўда, Кармак) — оғир касалликдан сўнг ўлиб қолган, вафот этган одамга нисбатан ишлатилади: Ехя жа овур ятқаниди, бугин соҳот ўмбирда бўмай қопти (Кармак).

Эл оғзига элак тутмоқ (Водил, Чимён, Мингдон) — сир тутилувчи бир гапни кўпчилик орасида яшириб бўлмаслиги, кейинчалик у барибир ошкор бўлиб қолинажагини ифодалайди: Мўм чишлаб юрувди, ҳамма билибдику, эл оғзига элак тутиб бўлами (Чимён)!

Гилам тагига яширмоқ (Қорақалпоқ, Ганжиравон) — ҳар қандай совуқ гапни, хабарни, яқин кишилардан яширилса ҳам, қачонлардир маълум бўлиб қолишига нисбатан ишлатилади: камандиропкада деп журишти, қомахталкан, гилам тагига яширган минам бўлами?

Кун кўриниш қолмоқ (Шоҳимардон, Новкент) — олдинлари бировга гап бермай, гердайиб юрган бойвачча кишиларнинг оддий кишиларга ўхшаб иш тутишлари. Адабий тилда «попуги пасайиб қолмоқ»ни билдиради: Кураштан енгилгандан бақа кун кўриниб қоптику? (Шоҳимардон).

Сувайқолди (Олтиариқ, Бўрбалиқ) — ота-онадан етим қолган энг кичик фарзанд, етимча. Фарғона, Қува ва Акбарободда онасидан ажратиб боқилувчи кичкина бузоқ, ёки қўй, эчки боласига нисбатан ишлатилади: 1. Боққанимда сувайқолдийди, энди котта бўлиб тилиям чиқип қопти (Олтиариқ). 2. Бир сувайқолди вориди, шуни сотип келяппан (Қува).

Ҳода урмоқ (Чимён, Мингдон, Ҳалмиён) — дол урмоқ (Новкент, Аввал) — адабий тилдаги «арпасини хом ўрмоқ» иборасининг маъносини беради: Ўзидан ўзи тунтайиб юрипти, нима қиппан, ҳода уриппами?

Дошқовор (Бешариқ, Андархон) — «гўрга киргур» деган қарғиш маъносида қўлланади: бу ҳунаса нуқул дошқовор, дошқовор деп қорғагани қорғаган эди, мана қутилдиям (Андархон).

Кун чиҳмоқ (Шоҳимардон, Новкент, Тошлоқ) — аптов чиҳмоқ (Данғара, Қорақалпоқ) — ёриғлиқ кўринмоҳ (Қува, Толмозор, Акбарбод) — хасис одамда саҳийлик элементларининг кўриниб қолиши: 1. Қағданам кун чиҳти — эҳтани уштa қилиб юварипти. 2. Ундан ўнгани аптов чиққани. 3. Ҳадеп танқит қиловирсангиз бари бир ёриғлиқ кўринаракан — музга ўхшаб эриракан.

Йўқ эшакка йўл йўқ (Водил, Шоҳимардон, Қизиласкар) — адабий тилдаги «кўрмаганни кўргани қурсин» иборасига берган маъносига тенг келади: жида бўринлари кўтарилип қопти, ҳозир йўқ эшакка йўлам йўқ.

Ҳўл қилмоқ (Қува, Тошлоқ, Марғилон) — бирон нарсадан ўта қўрққан кишиларга нисбатан ишлатилади: ертўлани устида аждар, тагида апандий муш. Аждар уни памламастан наъра тортқан сари ертўла томи ларзанглап кетар экан, апанди боса ўшандаяқ ҳўл қип қўйганакан.

Лой чапламоқ (Кўкон, Учкўприк) — айбни яширмоқ: иши яхши, лой чаплап қўйипти, ҳаммаси сувалип кетипти.

Ҳ. УЗОҚОВ,
филология фанлари кандидати, доцент.

Тошкент шампан винолари заводини реконструкция қилиш ниҳоясига етди. Бу ерда янги цех ишга тушди. Янги цехда ГФРнинг «Зейтц» фирмасидан келтирилган автомат поток линия монтаж қилинган. Янги ускуналарни созлаш ва ишга туширишда Ғарбий Германиялик мутахассислар ҳам иштирок этдилар.

СУРАТДА: ГФРдан келган монтаж бўйича мастер Вернер Циммерман завод оператори Ирина Костиковага янги поток линияда ишлашни ўргатмоқда. А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

«ҲУШЁРЛИК»НИНГ ПАЙДО БЎЛИШИ

(ҲИКОЯ)

Гугурт қутисига ўхшаш, қават-қават уйлар орасидаги кафтдеккина майдонча. Уч бола қувлашмачоқ ўйнамоқда. Иккитасининг ёши беш-олтиларда, учинчиси тўрт ёшларда. дўмбоққина. Болакай айиқчадай тайпанглаб, қийқира-қийқира қочади, ҳамроҳлари уни тутишга ожизлик қилаётгандай жўрттага туяга ўхшаб лўкиллашади. Кичкинтой, олмосдай ярқираб кетган сирпанчиқни, суви қуриб қолган ҳовузчани айланиб югуради.

— Жаҳонгир, сен олдини ўра! — қичқиради қуваётганларнинг бири.

— Ҳозир ушлаймиз.

Жаҳонгир шартта орқасига бурилади-да, болакайнинг олдини тўсиб чиқа бошлайди. Қуршовга тушаётганини фаҳмлаган кичкинтой ҳовузчанинг ялтироқ тошлар билан сувалган деворидан ошмоқчи бўлади-ю... қўлга тушади.

— Ушладик! Ушладик! Ур-ре! — қувонч билан қийқиради болакайни тутиб олган Жаҳонгир.

— Роса чопқиракансану! — мақтайди Ойбек.

— Ракета-я, ракета!

Мақтовдан оғзи қулоғига етган кичкинтой уларнинг қўлидан чиқолмай юлқинади.

— Яна қувинглар, энди сира ушлолмайсилар, — нафаси бўғзига тиқилиб қистайди у.

— Бирпас дам олайлик, тоза чарчатдинг-ку.

— Вуй, шунгаям чарчайдими, — болакай уларнинг қўлидан чиқиб, яна югуради, — ушлолмай-си-лар, ушлолмай-си-лар!

Жаҳонгир ҳамроҳига сирли жилмаяди...

— Ойбек, қувамизми!

— Давай!

Яна қийқириқ, ушла-ушла... Болакай сира «тутқич» бермай қуршовларни «усталик» билан «ёриб» ўтади. Майдонча чеккасига етгач, ариқчадан сакрамоқчи бўлади-ю,. йиқилиб тушади. Юзи цемент ариқчанинг қиррасига тегиб, жон аччиғида йиғлаб юборади. Бурнидан қон оқади. Ранги оқариб кетган Ойбек кела солиб, болакайни турғизади, юпатмоқчи бўлиб, алланималарни ғўлдирайди. Бурнидан оқаётган қонни этаги билан артади. Жаҳонгир бўлса улардан икки-уч қадам берида тўхтаганча атрофга қўрқув билан ўғри мушукдай олазарак кўз ташлайди. Уйлар орасида йўрғалаб келаётган аёлни кўриб:

— Ойбек, қоч, аяси келаяпти, ўлдиради! — дейди-да, ўра қочади.

Ойбек ҳам аёлни кўради. Лекин қочмайди, ҳадеб ўзини ерга отмоқчи бўлаётган болакайни маҳкам қучоқлаганча, жовдираб, довдираб тураверади.

Аёл ҳаллослаб келади-ю, Ойбекнинг юзига тарсакилаб юборади. Болакайни унинг қучоғидан юлқиб олади.

— Чигитдай гўдакни қонига бўяган қўлларинг синсин! Ўлдириб қўйибсан-ку, болам бечорани! — шанғиллайди у.

Ойбек катта-катта очилган кўзларини аёлга тикади. Бир нима демоқчи бўлади, томоғига муштдай суяк қадалиб қолгандек овози чиқмайди.

— Ҳе, нўзинг ҳаққани кўзига ўхшамай ўл! — баттар тутоқади аёл. — Одам гапиряптими, ит ҳураяптими демайди-я! — у бўғилиб йиғлаётган ўғлини кўксига босганча, шанғиллаб-шанғиллаб уйлар орасидаги тор йўлакка кириб кетади.

Аламдан, ўкинчдан эсанкираб қолган Ойбек ҳайкалдай қотиб қолади. Йиғлагиси келади-ю...

— Сенга айтдим-ку, нега қочмадинг! дейди аёл кетиши билан осмондан тушгандай унинг ёнида пайдо бўлган Жаҳонгир, — калланг борми? Бу ялмоғиз кампир-ку!

Ҳамон ўзига келолмай турган Ойбек бирданига йиғлаб юборади.

— Ўзингдан кўр-да, — юпатмоқчи бўлади Жаҳонгир. — Бунақа пайтда каллани ишлатиш керак.

Таҳқирланган Ойбек бир Жаҳонгирга, бир «ялмоғиз кампир» кетган тарафга ғазабли кўз ташлайди-ю, югурганича очиқ турган эшикларнинг бирига кириб кетади.

— Йиғлаб бўлиб туш, яна ўйнаймиз! — орқасидан қичқиради Жаҳонгир. — Кейин ўзига-ўзи гапираётгандай қўшиб қўяди: Эҳ, вақтида қочганда-ку, калтак емас эди, — у ўзининг ақллилиги, ҳушёрлигидан мамнун бўлиб илжаяди.

Абдусаид КЎЧИМОВ.

БУЮК ЖАНГНИ ХОТИРЛАБ

Ватанимиз пойтахти Москва учун олиб борилган жангларда кўплаб ҳамшаҳарларимиз ҳам қатнашганлар. Улар бугунги кунда ана шу тенгсиз, қаҳрамонликларга тўла жангнинг воқеалари ҳақида жойларда ёшларга гапириб бермоқдалар.

Пойтахтимиздаги асбобсозлик заводи ишчи ва хизматчилари орасида ҳам собиқ фронтчилар бор. Улар бугунги кунда ҳам меҳнат фронтида толмасдан, ҳиммат кўрсатиб, Ватан қудратини оширмоқдалар. Ишчи ва хизматчилардан Давид Макаровский, Александр Бурбига, Юрий Муташов, Йўлдош Абдураҳимов, Антонина Амбарцумянц, Абдулла Исроилов, Тожи Пирматов ва бошқалар Улуғ Ватан урушининг турли фронтларида олиб борилган қаҳрамонона жангу жадалларда қатнашганлар.

Куни кеча Улуғ Ватан уруши қатнашчилари иштироки билан Москва остоналарида немис-фашист қўшинлари тор-мор этилганлигининг 40 йиллигига бағишланган учрашув бўлиб ўтди. Унда Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, генерал-майор Виктор Иванович Ульянов бу жангда Коммунистик партия ва Совет ҳукумати раҳбарлигида мамлакатимиз халқларининг олиб борган мисли кўрилмаган кураши ҳақида атрофлича ҳикоя қилиб берди. Корхона ишчилари бу суҳбатни қизиқиш билан тингладилар.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

Санъат йўлидаги жасорат

Москвада балерина, хореограф, ҳайкалтарош Лина Пога бағишлаб очилган ёдгорлик — музей выставкасининг экспонатлари санъатдаги ҳақиқий қаҳрамонона ҳаётни акс эттиради.

Л. Понинг ижодий ҳаёти балет саҳнасида бошланди ва 30-йилларнинг ўрталаригача унинг номи мамлакатда машҳур эди. Лекин у оғир касалликдан кейин 1934 йилда кўзи ногирон бўлиб қолди. Шунда артистка умидсизликка тушмай, бутун мардлиги, иродаси, куч-қувватини ишга солиб, ёшлигидаги ҳунари-ҳайкалтарошликка қайтди. Машҳур рассом М. Нестеров унинг пластилиндан ясалган дастлабки ҳайкалчаларини кўриб: «Сиз ҳайкалтарош бўлиб етишасиз!» деди.

Шундай қилиб, бу ажойиб аёлнинг иккинчи ижодий ҳаёти бошланди. Унинг асарлари ҳаётга қизғин меҳр-муҳаббат, қувонч, табассум билан тўлганди. Бу санъатда қилинган ҳақиқий жасорат эди ва уни Николай Островскийнинг жасорати билан тенглаштиришлари тасодифий эмасди.

У балетга бағишланган композицияларни афзал билиши табиий ҳол эди. Чунки ҳайкалтарош ҳаётининг энг яхши йиллари балет билан боғланган эди. Эндиликда шу ҳайкаллар мамлакатнинг кўпгина музейларида сақланмоқда.

Лина По яратган портретлар кишини айниқса, қойил қолдиради. Булар орасида энг машҳурларидан бири А. П. Чехов портретидир. Айтишларича, портретни ёзувчининг хотини О. Книппер-Чехова кўриб, ҳеч нарса демай йиғлаб юборган: унинг олдида худди тирик Чехов тургандек эди.

(ТАСС).

ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ПЕРЕДАТЧИК

ЛОНДОН. Англияда қуёш ва шамол энергияси билан ишлайдиган экспериментал телевизион передатчик ясалди. Қуввати 780 ватт бўлиб 36 аккумуляторни зарядлайдиган қуёш батареялари, шунингдек 150 ватт қувватли шамол электрогенератор передатчикни ток билан таъминлаб туради.

(ТАСС).

АЁЛЛАР, СИЗЛАР УЧУН

ҚИШ ЯҚИН...

Салқин тушиб қолди. Ана-мана дегунча қиш ҳам кириб қолади. Айниқса, аёз кунлари иссиққина уйда ўтиргингиз келади. Шундай пайтда хоналар саранжом-саришта, шинамгина безатилган, иссиқ кийимлар тоза бўлса, бунга не етсин!

Ишни кийимдан бошлайлик. Сандиққа солиб қўйган қишлик кийимларни олинг. У ёқ-бу ёқларини қараб кўринг. Эҳтимол сузилган-йиртилган ери бордир. Шу қатори эзлик кийимни ҳам кўздан кечиришни унутманг. Балки бирини «химчистка»га элтиб бериш, бирини ўзингиз тозалашингиз керакдир.

Жуда кир бўлиб кетган мўйнали кийим иссиқ қипиқ билан тозаланади. Қипиқни кастрюлкага солиб, ўтга қўйинг. Тагги олиб кетмасин учун ковлаб туринг. Мўйна кийимни текис ерга ёзиб иссиқ қипиқни устидан сочинг. Туки ётиқ томонга қўлингиз билан ишқанг, кейин тескарисига қаратиб қипиқни сидириб боринг. Шундан кейин қипиқни қоқиб, ташлаб, кийимнинг ўзини таёқ билан қоқинг. Сўнгра тиши сийрак тароқ билан таранг ёки сим чўтка билан чўткаланг.

Мўйнали кийимдаги доғлар махсус қоришмада тозаланади. Шу қоришманинг икки турини тавсия қиламиз. Биринчиси тенг миқдорда денатурат спирти билан аммиак суви олинади. Иккинчиси: аммиак сувига уч миқдор ош тузи, 50 миқдор сув қўшилади. Бу қоришманинг бирон хилига пахта ҳўллаб мўйнадаги доғ артилади, сўнг тоза латта олиб артилгач, қоқиб ташланади ва тозаланади.

Мўйнанинг бирон ери ғижимланган бўлса, нам губка билан туки ҳўл бўлгунча ишқаланг. Шундан кейин қили ётиқ томонга таранг-да қуритгани ёйиб қўйинг. Қуригандан кейин қоқиб ташланг.

Мўйнали кийимни бензинда тозалай кўрманг. Мўйнали кийим ҳўл бўлса, уни қуёшда ёки олов яқинида қуритиш асло мумкин эмас.

Қоракўл мўйнали кийимни тозалашдан олдин чанги қоқилади, сўнг кафтга кунжут ёки пахта ёғидан озгина суртиб, мўйна устидан бир неча мартаба силаб чиқилади. Шунда мўйна ялтираб, янгидек бўлади. Қундуз мўйнаси каби калта қилли кийимларни қуруқ ва иссиқ қум билан тозаланади. Мўйнани текис ерга ёйиб қум сепилади, нафт билан ишқаб, тозаланади. Бу иш қум тоза бўлгунча қайтарилади. Эчки терисидан тикилган буюмлар бирон хил порошок кўпиртирилган сувда ювилиб, тоза чайилади. Сўнг ёйиб қуритилади.

Чарм пальто, куртка, қўлқопларни тухум саригига ҳўлланган бамасей латта билан ишқалаб артинг.

Катирмаланган плашчни мутлақо бензин билан тозаламанг. Плашчни нафталинланган кийимлар яқинига қўйманг.

Кийимларни шамоллатгани ёйиб қўйилганда шифонер, сандиқ ва чамадонларни тозалаб чиқинг. Бу нарсаларни ҳўл латта билан артиб чиқиб, қопқоғини очиқ қолдиринг. Чамадон ичини сиркага намланган латта билан артсангиз ҳид йўқолади. Чамадонга ювиб, доғидан тозаланган кийимларни тахлаб қўйинг. Шкафга қишлик кийимларни илишдан олдин кўздан кечириб чиқинг. Сузилган, доғ бўлган ери йўқмикан? Эҳтимол тугмалари бўшашиб қолгандир. Энгилга илишдан олдин бу камчиликларни тўғрилаб чиқинг. Дазмолланган кийимларни илмай, тахлаб, қўйсангиз ғижимланмайди. Иссиқ носкиларчи? Баҳорда ювилмай улгурмаган бўлсангиз, энди ювинг-да, кийиш вақти етиб келгунча полиэтилен халтачаларга солиб қўйинг.

О. КАРИМОВА,
химик.

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

9 ДЕКАБРДАН БОШЛАБ

ЯНГИ ПРОГРАММА

СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

Цирк санъатининг ҳамма жанрларидан турли хил программа намойиш қилинади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.
Касса соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.
Олдиндан билет сотиш кассаси ишламоқда. Телефон 44-35-91.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

11, 12, 13, 18 ДЕКАБРЬ СОАТ 14, 17, 20.00 ДА;
14, 15, 16, 17 ДЕКАБРЬ СОАТ 17 ВА 20.00 ДА
Стас НАМИН раҳбарлигидаги

«ГУЛЛАР» РОК ГРУППАСИНИНГ

КАТТА КОНЦЕРТИ

БИЛЕТЛАР МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИ КАССАЛАРИДА ҲАР КУНИ СОАТ 10.00 ДАН 20.00 ГАЧА СОТИЛАДИ.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.
Справкалар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-07-53.

Марказий «Юбилей» спорт зали атрофида транспортлар кўпайтирилади ҳамда автомашиналар учун тўхташ жойи ташкил этилган.

Ленин район Соғлиқни сақлаш бўлими 2-поликлиникасининг йўқолган
ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Куйбишев районидаги 3628/0155 номерли II разрядли омонат кассасининг йўқолган
КАУЧУКЛИ ДУМАЛОҚ ПЕЧАТИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

«Тошкентвино» комбинатининг савдо ташкилотларидан ароқ-вино маҳсулотларидан бўшаган шиша идишлар ва яшикларни қабул қилишда ишлатадиган 040006 дан 0400019 гача номерли йўқолган
КВИТАНЦИЯ ДАФТАРЧАЛАРИ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг Тошкент шаҳар

46-КЕЧКИ-СМЕНАЛИ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1981—1982 ўқув йилига

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

РАДИОТЕЛЕМЕХАНИК (пуллик группа, битириш эркин), ТЕЛЕГРАФИСТ, ТЕЛЕФОНИСТ.

Стипендия — 56 сўм.

Телеграфистлар ва телефонистлар ихтисослигига 16 ёш ва ундан катта бўлган 8—10 синф ҳажмида маълумотли қизлар қабул қилинадилар.

БИЛИМ ЮРТИГА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИДА ПРОПИСКАСИ БЎЛГАН, ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ИШЛАШ ҲУҚУҚИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Телеграфистлар, телефонистларни ўқитиш муддати — 1 йил.
Ўқувчилар билим юртини битирганларидан кейин, радиотелемеханиклардан ташқари, база корхоналарига ишга юборилади.
Машғулотлар 25 декабрда ва группаларнинг комплектланишига кўра бошланади.
Қуйидаги ҳужжатлар керак бўлади: билим юрти директори номига ёзилган ариза, автобиография, турар жойидан справка, 4 та фотосурат (3х4 см.), медицина справкаси (286-форма), 10 синфни тугатганлиги тўғрисидаги аттестат, 8 синфни битирганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки 9 синф учун табель.
Бизнинг адрес: 700015, Тошкент шаҳри, Ленин райони, Кафанов кўчаси, 51-уй (8, 9 ,10, 24-трамвайлар, 2, 3, 39, 80-автобусларнинг «Госпиталь бозори» бекати). Телефон 56-58-87.

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги қошидаги

104-шаҳар ўрта ҳунар-техника билим юрти

1981—82 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

8 синф маълумоти бўлганлар қуйидаги касблар бўйича уч йиллик ўқишга қабул қилинади: **контроль-ўлчов асбоблари ва автоматикаси ремонти бўйича слесарь. Еритиш асбоблари, кучланиш тармоқлари ва электр асбоб-ускуналари бўйича электромонтажчи: юқори вольтли электр узатиш линиялари монтажи ва ремонти бўйича электромонтёр, автомобиллар ремонти бўйича слесарь.**
Ўқувчилар 3 марта иссиқ овқат, кийим-кечак билан таъминланадилар, ишлаб чиқариш практикаси даврида пул билан мукофотланадилар.
Битириб чиқувчилар билим юртини тамомлаганларидан сўнг белгиланган формада диплом оладилар.
Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ўқув юртларига юборилади.
Ўрта маълумоти бўлганлар ва Совет Армияси хизматидан қайтиб келганлар қуйидаги касблар бўйича

6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Қозон агрегатлари бўйича машинист ёрдамчиси, қувур агрегатлари бўйича машинист ёрдамчиси, электр асбоб-ускуналарининг монтажчиси, электр пайвандловчи, иссиқлик билан ишловчи кучланиш асбоб-ускуналарининг ремонти бўйича слесарь, электромонтёрлар.

Машғулотлар — группалар тўлгандан кейин бошланади.

Ўқувчилар ўқиш даврида 30 сўм стипендия оладилар, ишлаб чиқариш практикаси даврида пул мукофотлари оладилар.
Билим юртини тамомлаганлар белгиланган формада аттестат оладилар.

Билим юртида ўқувчиларнинг яхши билим олишлари учун яхши жиҳозланган ўқув кабинетлари, спорт тўгараклари, бадиий тўгараклар мавжуддир.
Тошкент шаҳрида яшовчи ўқувчиларга махсус автобус хизмат кўрсатади.
Билим юртининг ётоқхонаси бор.
Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш керак: директор номига ариза; маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, медицина справкаси (286-форма), турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмли 3 дона фотосурат, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, ҳарбий хизмат гувоҳномаси ёки ҳарбий билет.
Бизнинг адрес: 702169, Тошкент область, Оржоникидзе район, ТашГРЭС посёлкаси (152-Олой бозори — Қибрай автобуси ва 115-автобуснинг «ТошГРЭС» посёлкаси» бекати). Телефонлар: 62-12-16, 62-12-51, қўшимча телефонлар: 6-12, 3-18.

ЭЛЕКТРДАН ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ!

Электр турмушингиздан мустаҳкам ўрин олган. Электрокаминлар, холодильниклар, кир ювиш машиналари, телевизорлар, радиоприёмниклар инсоннинг энг яқин ва кундалик ёрдамчилари бўлиб қолди. Электрга ўрганиб қолганимизни, шунчалик, ҳатто унга эҳтиётсизлик билан муносабатда бўлиш хавфли ва бахтсиз ҳодисалар келтириб чиқаришини унутиб қўямиз.

КОММУНАЛ-МАИШИЙ ТАРМОҚЛАРДА ҚЎЛЛАНИЛАДИГАН ЭЛЕКТР ТОКИ ЮҚОРИ КУЧЛАНИШДА БЎЛИБ, У ҲАЁТ УЧУН ХАВФЛИДИР.

Ўйинқароқ, шўх болаларни розетка, симлар, электр асбоблари қизиқтиради. Агарда уйда хавфсизлик қоидаларига риоя қилинмаса бу бахтсиз ҳодисаларни келтириб чиқариши мумкин.
Уйдаги барча штепселларни шундай ўрнатиш лозимки, буларга болаларнинг қўли етмасин — уларни мебель билан тўсиб қўйиш, пластикали қопқоқ билан бутунлай беркитиб қўйиш, агарда штепсель онда-сонда ишлатиладиган бўлса — уларга эгилувчан изоляцион материалдан тайёрланган ҳимоя штифтлари ўрнатиш ёки изоляция лентаси билан беркитиш лозим. Керак бўлганда уларни осонлик билан кўчириб олиш мумкин.

БАРЧА БУЗИЛГАН РОЗЕТКА, ШТЕПСЕЛЛАРНИ ДАРҲОЛ ТУЗАТИШ ЁКИ ТАШЛАБ ЮБОРИШ ЛОЗИМ!
Электр хавфсизлиги қоидаларига риоя қилинмаса, телевизор ҳам электр жароҳат манбаи бўлиши мумкин. Уни радиатор ва иситиш қувуридан олисроққа ўрнатиш керак.
Ҳар қандай рўзғор техникаси эҳтиёткорона муомала қилишни тақозо этади.

ҚУЙИДАГИЛАР МАН ЭТИЛАДИ:

Электр токига уланган лампочкаларни алмаштириш, виключателлар, штепселлар, розеткалар, қўнғироқлар, электрплиталар, электр асбоблар, электр симларини ремонт қилиш;

қопқоғи синган виключателлар, штепселли розеткалар, қўнғироқларнинг вилкаси ва тугмачасини, шунингдек шнури куйиб, сими очилиб қолган электр асбобларидан фойдаланиш;

электр асбоблар ва ерга тегиб турган баъзи трубалар, иситиш батареяси, металл конструкцияларга айни бир вақтда қўл текказиш

ҳаводан ўтказилган электр, радиоэшиттириш ва алоқа узатиш линияларининг осилиб қолган ёки узилган симларига қўл текказиш;
ерда ётган симга камида 8 метрдан яқин бориш.

БУЛАРНИНГ ҲАММАСИ ҲАЁТ УЧУН ХАВФЛИДИР!

ҚАТЪИЯН МАН ЭТИЛАДИ:
ҳаво симларининг таянч устунлари ва минорали подстанцияларга чиқиш, уларга нарвонлар ва бошқа буюмлар қўйиш;
подстанциялар тўсиқларини ошиб ичкарисига кириш;
ҳаво линияларининг симларига арқон ташлаш ва улар атрофида варрак учириш;
ҳаво электр узатиш линиялари ва подстанциялар атрофида ўйнаш;
ёнгинасидан электр узатиш линиялари ўтган уйлар ва иншоотлар, шунингдек дов-дарахтларга чиқиш;

ЭЛЕКТР ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИГА РИОЯ ҚИЛИНГ!

ФАҚАТ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИДАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНГАНДАГИНА ЭЛЕКТР ҚУВВАТИ ХАВФСИЗДИР!

«УЗЭНЕРГОСБИТ».

ШИША ИДИШЛАРНИ ТОПШИРИНГ!

Тошкентликлар ҳар куни пахта ёғи, қаймоқ, қатиқ, минераль сув, лимонад сотиб оладилар... Ана шулардан бўшаган шиша идишлар кўпинча ошхона токчаларида, балконларда қалашиб кетади. Улар фойдасиз сақланади ва баъзида ташлаб ҳам юборилади. Лекин саноатимиз эса бундай бўшаган шиша идишларга жуда ҳам муҳтож бўлиб туради. Саноат асосан аҳоли қабул пунктларига топширадиган идишлар ҳисобига ишлайди.

Эртага магазинга кирганингизда, сиз яна минераль сув ва лимонад, компот ва майонез, қаймоқ ва кефир сотиб олишингиз учун — бўшаган шиша идишларни топширинг!

ОКТЯБРЬ РАЙПИШЧЕТОРГИНИНГ ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИ АДРЕСЛАРИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

5 — Универсам — Марказ — 13; 15-уй.
10 — Марказ — 14, 7-уй.
4 — Марказ — 13, 8-уй.
19 — Уйғур кўчаси, «Кўкча» бекати.
22 — Уйғур кўчаси, 484-уй.
60 — Оқтепа майдони.
74 — Усмон Юсупов кўчаси, (алоқа техникуми ёнгинасида).
62 — Самарқанд дарвоза кўчаси, («Захариқ» бекати)
20 — Марказ — 13 (Абай ва Лабзак кўчалари муюлишида).

Шиша идишларни қабул қилиш рад этилган ҳолларда ушбу телефон орқали мурожаат этинг: 44-27-49.

Октябрь райпишчеторги.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

8 ДЕКАБРЬ—СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Тимофей Докшицер чалади». Фильм-концерт. 18.30 «Заря Востока» газетасининг соврини учун қўл тўпи бўйича Халқаро турнир. Эркаклар. СССР — Венгрия терма командалари. 2-тайм. Тбилисидан олиб кўрсатилади. 19.00 «Қувноқ нотачалар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Очиқчасига гап». «Планнинг обрў-эътибори ва қадр-қиммати». Кўрсатувда «Апатит» ишлаб-чиқариш бирлашмасининг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Г. А. Голованов, «Қоратов-Фосфор» ишлаб-чиқариш бирлашмасининг бош инженери А. В. Недогон, Солнечний кон бойитиш комбинати (Хабаров ўлкаси)нинг директори И. А. Мусатов иштирок этадилар. Кўрсатувни шарҳловчи А. Петрова олиб боради. 20.00 Бошқирдистон Давлат халқ рақс ансамбли ижро этади. 20.35 Марказий телевидение экранида биринчи марта. «Ҳамма нарсадан азиз». Тарихий-публицистик киноэпопея. 2-фильм — «Вақтдан ўзаётганлар». 21.30 «Время». 22.05 «Фестиваллар... Конкурслар... Концертлар». 23.10 «Дунё воқеалари». 23.25 Буюк Пётр қўлтиғидаги денгиз қўриқхонаси ҳақида телевизион ҳужжатли фильм.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

19.30 СССР халқ артисти П. Лисициан ижросида П. И. Чайковский романслари. 19.50 Синхрон сузиш бўйича СССР кубоги. «Олимпийский» спорт комплексининг ҳавзасидан олиб кўрсатилади. 20.15 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 21.15 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 21.30 «Время». 22.05 «Қорақумларда». Бадиий фильм. 23.25 Х. Родриго. Гитара ва оркестр ижроси учун концерт.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун фильм. «Иришанинг кундалиги». 18.20 Мактаб ўқувчилари учун. «Жонажон ўлка». 18.50 «Юмор» телевизион театри. А. Вампилов. «Кўшниқ баҳона». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 КПСС Марказий Комитети (1981 йил) ноябрь Пленуми қарорлари— ҳаётга! Бухоро ип-газлама комбинати. 20.15 «Пахтакорларнинг қишки юмушлари». 20.30 «Ахборот». 20.50 «Қизлар гулдастаси». Концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 У. Мусаев. «Ҳиндистон достони». ССР Иттифоқи Большой театрининг спектакли. В. И. Ленин номидаги СССР Халқлар дўстлиги саройидан трансляция пайтида ёзиб олинган. 23.40 Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 Болалар учун фильм. «Агапич». 18.15 «Табрикларимизни қабул этинг». Байрам музикали программаси. 2-бўлим (такрорий). 20.00 Янгиликлар. 20.20 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика. 21.20 «Ҳамма учун полиз». Телефильм. 21.30 МТ IV.

9 ДЕКАБРЬ— ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Ҳамма нарсадан азиз». Тарихий-публицистик киноэпопея. 2-фильм. —«Вақтдан ўзаётганлар». 11.00 П. И. Чайковский. «Ромео ва Жульетта» увертюра фантазияси. 11.20 «Кинносаёҳатчилар клуби». 12.20 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Ўз ўзига устоз». Мелитополь шаҳар 25-мактаб педагогларининг тарбиявий иши ҳақида телевизион ҳужжатли фильм. 16.10 «Станислав Иголинский чалади». 16.35 «Кекса врач кундаликлари». Ҳужжатли фильм. 16.45 «Уфқ». «Отам, онам ва мен — спортчилар оиласи». Ленинграддан олиб кўрсатилади.

17.45 «Рус тили». 18.15 «Горнчилар, қаердасиз». 18.45 «Экономика тежамли бўлиши керак». Мамлакатнинг йирик конларидаги пармаловчиларнинг иш тажрибасидан. 19.00 «Расмларда қуёш акси бор». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Қалбга яқин қўшиқлар». 20.30 Марказий телевидение экранида биринчи марта. «Ҳамма нарсадан азиз». Тарихий-публицистик киноэпопея. 3-фильм —«Мураккаб дала». 21.30 «Время». 22.05 Н. А. Некрасов туғилган куннинг 160 йиллигига. «Рус аёллари». Поэма. 22.40 «Дунё воқеалари». 22.55 Катта симфоник оркестрининг концерти. Солист— халқаро конкурслар лауреати Г. Жислин.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

9.00 «Время». 9.45 «Тинч оқар Дон» романи сатрларида». Илмий-оммабоп фильм. 10.05 ва 16.30 «Сиз яратган боғ». 10.35 ва 11.35 Инсон анатомияси, физиологияси ва гигиенаси. 8-синф. Биз қандай нафас оламиз?. 11.05 ва 16.00 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Эстетик тарбия. 12.05 ва 17.00 Немис тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун. 12.40 ва 13.40 Умумий биология. 9-синф. Организмларда мослашишнинг пайдо бўлиши. 13.10 ва 17.30 Мактаб ва ижодиёт. 14.10 Лев Толстой куни. 15.10 Сен қонунни биласанми?. 19.30 «Халқаро панорама». 20.15 «Қуёш хазинаси». 21.00 «Музикали Каунас». 21.15 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 21.30 «Время». 22.05 «Миклухо-Маклай». Бадиий фильм. 23.35 «Калуга варианти». Телевизион ҳужжатли фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Ботаника. Илдиз. Тузилиши, хилма-хиллиги, аҳамияти. 12.00 «Оқ ороллик қизлар». Телефильм. 12.30 Ботаника. Илдиз. Тузилиши, хилма-хиллиги, аҳамияти (рус.). 13.00 «Шахсий масалалар бўйича бир неча интервью». Бадиий фильм.
18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Мактаб ўқувчилари учун. «Тенгдошларинг ижоди». 18.35 «Бу мангу нурни эъзозла». Ҳужжатли фильм. (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 Тожикистон ССРда хизмат кўрсатган артист М. Пардаев ҳамда Қўқон музикали драма ва комедия театрининг солисти Х. Умарова концерти. 20.30 «Ахборот». 20.50 Тошкент электрон техника заводи рақс ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Афсус-надомат». Бадиий фильм. 1-серия. 23.10 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги. 23.25. Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Мангу денгиз билан». Телефильм. 18.30 «Ўқитувчи экрани». 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Химия. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Француз тили. 20.50 «Спорт оҳанглари». Телефильм. 21.00 «Пойтахт области чорвадорлари ҳузурида». 21.30 МТ IV.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/XII да **Гурунг** (премьера), 11/XII да **Шошма қуёш.**
МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/XII да **Хизматингизга тайёрмиз,** 11/II да **Кулги кечаси.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (19.30).

КИНО

8 ДЕКАБРДА
ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:
«МАРДЛИК УЧУН ЧИНИҚИШ» — **Восток.**
«ТАЛЛИН ОСМОНИДА» —**Дружба.**
«МОСКВА ЖАСОРАТИ» — **Москва.**
«УЙИНГИЗГА ТИНЧЛИК-ОСОЙИШТАЛИК ТИЛАЙМАН»— **Фестиваль.**
«РАИС»— **Нукус.**
«БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
«ОТИШ ҲУҚУҚИ» — **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01). **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52). **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61). **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87).
«СИРЛИ ЗАНЖИРЧА» — **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07). **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02). **Искра** (16, 18, 20.00, телефон 39-14-59).

9 ДЕКАБРДА
ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:
«МАРДЛИК УЧУН ЧИНИҚИШ» — **Восток.**
«ТАЛЛИН ОСМОНИДА» — **Дружба.**
«МОСКВА ЖАСОРАТИ» — **Москва.**
«УЙИНГИЗГА ТИНЧЛИК-ОСОЙИШТАЛИК ТИЛАЙМАН» — **Фестиваль.**
«РАИС» — **Нукус.**
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:
«ОТИШ ҲУҚУҚИ» — **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01). **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52). **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87). **Лисунов номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).
«СИРЛИ ЗАНЖИРЧА» — **Искра** (16, 18, 20.00, телефон 39-14-59).
«ТУНГИ АЛВАСТИЛАР» ОСМОНИДА» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда. телефон 91-10-51), **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07).

КИТОБСЕВАРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТАШКНИГА» ШАҲАР КИТОБ САВДОСИ МАГАЗИНЛАРИДА
Ф. КУПЕРНИНГ «ЗВЕРОБОЙ» китоби
макулатура топшириб олинган абонентлар бўйича
СОТИЛМОҚДА

СССР Гўшт ва сут саноати министрлигининг
Бутуниттифоқ гўшт саноати илмий-тадқиқот институти
ТОШКЕНТ ФИЛИАЛИ
лабораториялар бўйича
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА
КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
мудирлар: контроль-ўлчов асбоблари ва автоматика, стандартлаш ва патентшунослик, синаш ва татбиқ этиш;
катта илмий ходимлар: технологик ва норматив тадқиқотлаш, иқтисодий математик методлар;
кичик илмий ходимлар: иқтисодий математик методлар (2 ўрин),
КОНКУРС МУДДАТИ — 4 ЯНВАРГАЧА.
Мурожаат учун адрес: 700003. Тошкент шаҳри, Бахт кўчаси, 2-уй. Телефонлар 44-27-41, 44-32-43.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бош бошқармасининг
«АВТОДОРМЕХБАЗА» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТРЕСТИ
ташкилотлар, корхоналар, ўқув юртлари раҳбарларига шуни маълум қиладики,
Тошкент шаҳридаги район автодормехбазалари
1982 йилда маиший чиқиндиларни чиқариб ташлаш учун ташкилотлар билан
25 ДЕКАБРГАЧА
ШАРТНОМАЛАР ТУЗАДИ
Кўрсатилган муддатдан сўнг шартномалар тузилмайди.
Справкалар олиш учун Тошкент шаҳридаги район автодормехбазаларига мурожаат қилинсин.

Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи комбинатнинг техника бўлими бошқармаси бошлиғи Т. С. Сулаймоновга рафиқаси

Дилора Умаровна СУЛАЙМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 ТОШКЕНТ оқшоми бет.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)
— орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат, —33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-63-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83, совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот—33-28.95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33.29.70; эълонлар бўлими —33-81.42; нашриёт диспетчери 32.78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90.50.

8 ДЕКАБРЬ, 1981 й.

Р— 03347. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. В—2199. ИНДЕКС 64690